

פתרון - מרתון דיני תאגידים

1. רשם החברות הגיע לכלל מסקנה כי חברת "פלסטיקן" חברה לתועלת הציבור הפרה את חובתה להגשת דוחות כנדרש. לפיכך החליט הרשם להטיל על החברה עיצום כספי בסך 7,000 ₪. החברה סבורה כי כל דיווחיה נמסרו כדין ומבקשת לערער על ההחלטה.
מה הדין?

- א. החברה זכאית להגיש עתירה לבית המשפט לעניינים מנהליים נגד החלטת הרשם.
ב. החברה זכאית להגיש ערעור בזכות לבית משפט השלום.
ג. החברה זכאית להגיש ערעור בזכות לבית המשפט המחוזי.
ד. החברה זכאית להגיש ערר לוועדת הערר הפועלת לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999.

סעיפים 354, 359 לחוק החברות.

ערעור

359. (א) על החלטת הרשם לפי סעיף 354 הנוגעת לחברה לתועלת הציבור ניתן לערער לבית משפט השלום, בתוך שלושים ימים מיום קבלת הדרישה.
(ב) שולם העיצום הכספי והתקבל הערעור, יוחזר העיצום הכספי בתוספת הפרשי הצמדה וריבית.
(ג) על החלטת בית המשפט בערעור ניתן לערער ברשות.

עיצום כספי

354. (א) היה לרשם יסוד סביר להניח כי חברה פרטית או חברת חוץ שאינן תאגיד מדווח עשתה אחד מאלה, רשאי הוא להטיל עליה עיצום כספי בסך 8,860 שקלים חדשים:
(1) הפרה הוראה של הרשם לפי סעיף 37(ב) או (ג);
(1א) לא שילמה אגרות או תשלומים אחרים שהיא חייבת בתשלומם לפי סעיף 44(6);
(2) הפרה חובה להגיש דיווחים, לפי הוראות סעיף 140;
(3) הפרה חובה להגיש דין וחשבון שנתי, לפי הוראות סעיפים 141 או 348;
(4) הפרה חובה המוטלת עליה לפי הוראות סעיפים 173(א) או 175;
(5) הפרה חובה המוטלת עליה לפי הוראות סעיף 343.
(ב) היה לרשם יסוד סביר להניח כי חברה שהיא תאגיד מדווח לא שילמה אגרות או תשלומים אחרים שהיא חייבת בתשלומם לפי סעיף 44(6) או הפרה חובה המוטלת עליה לפי הוראות סעיף 343, רשאי הוא להטיל עליה עיצום כספי כאמור בסעיף קטן (א).
(1) היה לרשם יסוד סביר להניח כי חברה לתועלת הציבור עשתה אחד מאלה, רשאי הוא להטיל עליה עיצום כספי כאמור בסעיף קטן (א):
(א) הפרה חובה להודיע לרשם כי התקבלה החלטה בדבר שינוי תקנונה שמשמעותו היא כי החברה תהיה חברה לתועלת הציבור, לפי סעיף 345ב(ג);
(ב) הפרה חובה לציין בצד שמה את הסיומת "חברה לתועלת הציבור" או "חל"צ", לפי הוראות סעיף 345ד(א);
(ג) הפרה חובה להגיש דוחות ומסמכים בהתאם להוראות לפי סעיפים 345ב, 345ג או 345כד;
(ד) לא שילמה אגרות או תשלומים אחרים שהיא חייבת בתשלומם לפי סעיף 345כז;
(ה) הפרה חובה כאמור בסעיפים 2 או 5א(א) עד (ג) לחוק חובת גילוי לגבי מי שנתמך על ידי ישות מדינית זרה, התשע"א-2011;

(2) היה לרשם יסוד סביר להניח כי חברה לתועלת הציבור עשתה אחד מאלה, רשאי הוא להטיל עליה כפל העיצום הכספי כאמור בסעיף קטן (א):

(א) הפרה חובה להצהיר בפני הרשם בעת הגשת הבקשה לרישומה, כי היא חברה לתועלת הציבור לפי סעיף 345ב(א);

(ב) הפרה חובה להגיש לרשם ההקדשות בקשה לרישומה בפנקס, לפי הוראות סעיף 345ב(ז), ובלבד שלא יוטל עיצום כספי על אותה חברה הן בשל אי-מתן הצהרה בעת הרישום והן בשל אי-רישום בפנקס; ואולם ניתן להטיל עיצום כספי לפי סעיף קטן זה, לגבי אותה חברה, אם חלפו שישה חודשים מיום הטלת העיצום הכספי בשל אי-מתן הצהרה לרשם, והחברה טרם נרשמה בפנקס;

(ג) ציינה בצד שמה את הסיומת האמורה בפסקה (1)ב(ב) או הציגה את עצמה בדרך אחרת כחברה לתועלת הציבור אף שאינה רשומה בפנקס כמשמעותו בסעיף 345ג, בניגוד להוראות סעיף 345ד(ב);

(ד) לא מינתה ועדת ביקורת בניגוד להוראות לפי סעיף 345ח או שלא מינתה מבקר פנימי בניגוד להוראות לפי סעיף 345ט;

(ה) הפרה חובה להודיע לרשם ההקדשות על אישור עסקה שאינה חריגה כאמור בסעיף 345יב(א)(3).

(3) היה לרשם יסוד סביר להניח כי חברה שאינה חברה לתועלת הציבור ציינה בצד שמה את הסיומת האמורה בפסקה (1)ב(ב) או הציגה עצמה בדרך אחרת כחברה לתועלת הציבור, בניגוד להוראות סעיף 345ד(ב), רשאי הוא להטיל עליה כפל העיצום הכספי כאמור בסעיף קטן (א).

(4) היה לרשם יסוד סביר להניח כי חברת חוץ לתועלת הציבור הפרה את החובה להירשם לפי סעיף 346, רשאי הוא להטיל עליה כפל העיצום הכספי כאמור בסעיף קטן (א), ובלבד שלא יוטל עיצום כספי על אותה חברה הן בשל אי-רישומה כחברת חוץ והן בשל אי-רישומה לפי סעיף 345ב(א) או 345ב(ז); ואולם ניתן להטיל עיצום כספי בשל אי-רישום לפי סעיף 345ב(א) או (ז), לגבי אותה חברה, אם חלפו שישה חודשים מיום הטלת העיצום הכספי בשל אי-רישומה כחברת חוץ, והחברה טרם נרשמה כחברת חוץ לתועלת הציבור.

(5) בית משפט שלום, לבקשת בעל מניה בחברה, תורם לחברה או רשם ההקדשות, שהוגשה לאחר שניתנה התראה על כך בכתב לנתבע, רשאי לקבוע כי נושא משרה בחברה לתועלת הציבור ישיב לחברה את כספי העיצום הכספי שהוטל עליה לפי סעיף קטן זה אם מצא כי אותו נושא משרה בחברה ידע או היה עלולדעת על הפרה כאמור בפסקאות (1)א או (ה), (2)א או (ב), או (3) אלא אם כן הוכיח אחד מאלה:

(א) שהתנגד להפרה ונקט את כל האמצעים הסבירים כדי למנעה;

(ב) שהסתמך בתום לב על מידע שמסר לו בעל תפקיד בחברה שהוסמך לכך כי לא הופרו הוראות החוק שבשלן הוטל העיצום הכספי כאמור באותן פסקאות;

(ג) שבשל נסיבות מיוחדות אחרות לא היה עליו לדעת על הפרת הוראות החוק;

(ד) לענין פסקאות (1)א, או (2)א או (ב) – כי החברה פעלה בהתאם לשאר הוראות החוק לענין חברה לתועלת הציבור אף אם לא נרשמה.

(ג) היה לרשם יסוד סביר להניח שחברה שהוטל עליה עיצום כספי הפרה אותה הוראה שבשלה הוטל העיצום הכספי, בתוך שנתיים ממועד הטלתו, רשאי הוא להטיל עליה כפל העיצום הכספי האמור בסעיף קטן (א) או כפל העיצום הכספי האמור בסעיף קטן (1)ב(2) עד (4); כן רשאי הוא לעשות כך אם החברה הפרה, בתוך התקופה האמורה, שלוש הפרות או יותר, אף אם העיצומים הכספיים הוטלו בשל הפרת הוראות שונות.

2. "ישפה בע"מ" היא חברה למתן שירותי תכנות. "אחלמה בע"מ" היא חברה המספקת מצרכים ללקוחות המזמינים את המצרכים מרשתות המזון באמצעות המרשתת (אינטרנט). "ישפה" ו"אחלמה" כרתו חוזה, ולפיו "ישפה" תבנה ל"אחלמה" מערך ממוחשב לניהול המשלוחים. במסגרת החוזה נקבע שאם תתרחש תקלה בהספקת מצרכים, באופן שלא יהיה ניתן לספק מצרכים למשך 12 שעות לפחות, תפצה "ישפה" את "אחלמה" בסכום של 1,000,000 ₪. "ישפה" אף הפקידה בידי "אחלמה" ערבות בנקאית בגובה זה. עתה מתגלה ל"אחלמה" שב"ישפה" עומדת להיעשות חלוקה אסורה. "אחלמה" מבקשת לפעול משפטית נגד החלוקה האסורה בדרך של תביעה נגזרת.

מה נכון?

- א. אם "אחלמה" תגיש כעת בקשה לתביעה נגזרת היא תיכשל בבקשה. גם אם תחכה שיושלם מעשה החלוקה האסורה, ואז תגיש בקשה לתביעה נגזרת, היא תיכשל.
- ב. אם "אחלמה" תגיש כעת בקשה לתביעה נגזרת היא תיכשל בבקשה. אם תחכה שיושלם מעשה החלוקה האסורה, ואז תגיש בקשה לתביעה נגזרת, היא תצליח בבקשה.
- ג. אם "אחלמה" תגיש כעת בקשה לתביעה נגזרת היא תצליח בבקשה. אם תחכה שיושלם מעשה החלוקה האסורה, ואז תגיש בקשה לתביעה נגזרת, היא תיכשל בבקשה.
- ד. אם "אחלמה" תגיש כעת בקשה לתביעה נגזרת היא תצליח בבקשה. גם אם תחכה שיושלם מעשה החלוקה האסורה, ואז תגיש בקשה לתביעה נגזרת, היא תצליח בבקשה.

סעיפים 204, 301, 302 לחוק החברות רע"א 8259/17 צנציפר נגד א' דורי ואח'

חלוקה אסורה ועסקה עם בעל שליטה

204. נושה של חברה רשאי להגיש תביעה נגזרת בשם החברה בשל חלוקה אסורה שבוצעה בחברה ונושה שהוא בעל איגרת חוב בחברת איגרות חוב רשאי להגיש תביעה נגזרת בשם החברה גם בשל אי-קיום הוראות סעיפים 275(ג) ו-275(ד), והוראות סימן זה יחולו, בשינויים המחויבים.

אי התניה

301. (א) חברה רשאית לבצע חלוקה לפי הוראות פרק זה בלבד; ואולם חברה רשאית להתחייב בתקנונה או בחוזה שלא לבצע חלוקה במגבלות נוספות על הוראות פרק זה.

(ב) חלוקה בניגוד להוראות פרק זה היא חלוקה אסורה.

חלוקה מותרת

302. (א) חברה רשאית לבצע חלוקה מתוך רווחיה (להלן - מבחן הרווח), ובלבד שלא קיים חשש סביר שהחלוקה תמנע מן החברה את היכולת לעמוד בחביותיה הקיימות והצפויות, בהגיע מועד קיומן (להלן - מבחן יכולת הפרעון).

(ב) בסעיף זה –

"רווחים", לענין מבחן הרווח - יתרת עודפים או עודפים שנצברו בשנתיים האחרונות, לפי הגבוה מבין השניים, והכל על פי הדוחות הכספיים המותאמים האחרונים, המבוקרים או הסקורים, שערכה החברה, תוך הפחתת חלוקות קודמות אם לא הופחתו כבר מן העודפים, ובלבד שהמועד שלגביו נערכו הדוחות אינו מוקדם ביותר משישה חודשים ממועד החלוקה;

"דוחות כספיים מותאמים" - דוחות כספיים מותאמים למדד או דוחות כספיים הבאים או שיבואו במקומם, והכל לפי כללי חשבונאות מקובלים;

"עודפים" - סכומים הכלולים בהון העצמי של חברה ושמקורם ברווח הנקי שלה כפי שנקבע לפי כללי חשבונאות מקובלים, וכן סכומים אחרים הכלולים בהון העצמי לפי כללי חשבונאות מקובלים ושאינם הון מניות או פרמיה, שהשר קבע שיראו אותם כעודפים.

(ג) השר רשאי לקבוע הוראות לענין חזקות בדבר עמידתה של חברה בתנאי מבחן יכולת הפרעון וכן פטורים או הקלות לענין התאמת הדוחות הכספיים.

3. איזה מן המשפטים הבאים נכון ביחס לשותפות מוגבלת ציבורית?

- א. בכל מקרה יש חובה למנות מפקח לטובת המחזיקים ביחידות ההשתתפות שאינם חברת השותף הכללי או בעל השליטה בה.
- ב. יש חובה למנות מפקח לטובת המחזיקים ביחידות ההשתתפות שאינם חברת השותף הכללי או בעל השליטה בה, למעט אם האסיפה הכללית החליטה כי למשך 3 שנים ממועד קבלת ההחלטה לא יכהן מפקד בשותפות המוגבלת הציבורית, ובלבד שהחלטה זו התקבלה ברוב הנדרש.
- ג. אין חובה למנות מפקד לטובת המחזיקים ביחידות ההשתתפות שאינם חברת השותף הכללי או בעל השליטה בה, אלא חובה למנות מבקר פנימי, רואה חשבון מבקש ולערוך דוחות כספיים לפי חוק ניירות ערך.
- ד. אין חובה למנות מפקח לטובת המחזיקים ביחידות ההשתתפות שאינם חברת השותף הכללי או בעל השליטה בה, אך הדוחות הכספיים של השותפות המוגבלת הציבורית יאושרו בידי דירקטוריון השותפות המוגבלת הציבורית.

סעיפים 65, 65א לפקודת השותפויות

חובת מינוי מפקח, חובותיו ותפקידיו

- 65א. (א) בשותפות מוגבלת ציבורית יכהן מפקח שימונה לפי סימן זה.
- (ב) המפקח חייב לפעול לטובת המחזיקים ביחידות ההשתתפות שאינם חברת השותף הכללי או בעל השליטה בה, והוא ינהג בזהירות, באמונה ובשקידה.
- (ג) המפקח ינקוט את הפעולות הדרושות לשם הבטחת מילוי חובותיה והתחייבויותיה של חברת השותף הכללי על פי תקנות השותפות ומילוי חובותיו והתחייבויותיו של הנאמן על פי הסכם הנאמנות.
- (ד) השר רשאי לקבוע פעולות שעל המפקח לנקוט בהתאם להוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ג), ורשאי הוא לקבוע פעולות שונות כאמור לגבי סוגים שונים של שותפויות מוגבלות ציבוריות.

דרך מינוי מפקח ותקופת כהונתו

- 65ב. (א) מפקח ראשון ימונה בידי חברת השותף הכללי לפני ההצעה לראשונה של יחידות ההשתתפות לציבור, והוא יכהן עד מועד כינוסה של האסיפה השנתית השנייה של מחזיקי יחידות ההשתתפות.
- (ב) האסיפה הכללית תמנה מפקח, ברוב קולות, ובלבד שהתקיימו כל אלה:
 - (1) במניין כלל הקולות של מחזיקי יחידות ההשתתפות באסיפה הכללית לא הובאו בחשבון קולות חברת השותף הכללי או בעל השליטה בה או בעלי עניין אישי באישור המינוי, למעט עניין אישי שאינו כתוצאה מקשר עם חברת השותף הכללי או בעל השליטה בה, וכן קולות הנמנעים;
 - (2) סך קולות התומכים מקרב מחזיקי יחידות ההשתתפות שאינם חברת השותף הכללי או בעל השליטה בה או בעלי עניין אישי באישור המינוי, למעט עניין אישי שאינו כתוצאה מקשרים עם חברת השותף הכללי או בעל השליטה בה, עולה על שני אחוזים מכלל זכויות ההצבעה של מחזיקי יחידות ההשתתפות; השר רשאי לקבוע שיעורים שונים מן השיעור האמור.
 - (ג) האסיפה הכללית תקבע, ברוב כאמור בסעיף קטן (ב), את תנאי כהונתו והעסקתו של מפקח ואת תקופת כהונתו, ובלבד שלא תעלה על שלוש שנים, והיא רשאית לשוב ולמנותו לתקופות כהונה נוספות.

(ד) על אף האמור בסעיף 65(א), האסיפה הכללית רשאית להחליט כי לתקופות שכל אחת מהן לא תעלה על שלוש שנים ממועד קבלת ההחלטה, לא יכהן מפקח בשותפות המוגבלת הציבורית, ובלבד שהתקיימו לעניין זה הוראות פסקאות (1) ו-(2) של סעיף קטן (ב).

4. לחברת "מרום פיתוח בע"מ" מלאי של כמה נכסי מקרקעין. החברה נטלה הלוואה מבנק העמלים בע"מ, ולצורך הבטחת הפירעון נרשם שעבוד צף על כל נכסי החברה ביום 1.1.2017. השעבוד כלל הגבלה על זכות החברה ליצור שעבודים נוספים. בני הזוג כהן ביקשו לרכוש דירה מהחברה, לכן נטלו הלוואה מבנק השומרים בע"מ לצורך רכישת הדירה. לצורך הבטחת פירעון ההלוואה נרשם ביום 1.3.2017 שעבוד על הדירה לטובת בנק השומרים בע"מ בניגוד להגבלה הנ"ל.

מה הדין?

- א. השעבוד לטובת בנק העמלים בע"מ גובר על השעבוד לטובת בנק השומרים בע"מ.
- ב. **השעבוד לטובת בנק השומרים בע"מ גובר על השעבוד לטובת בנק העמלים בע"מ.**
- ג. שני השעבודים הם באותה דרגה, לכן הם ייפרעו במקביל לפי הערך היחסי של החוב.
- ד. שני השעבודים הם באותה דרגה, לכן על כונס הנכסים או על מפרק החברה להחליט כיצד ייפרע החוב.

סעיף 169 לפקודת החברות

חובת דיווח

169. (א) נודע לרואה החשבון המבקר אגב פעולת הביקורת, על ליקויים מהותיים בבקרה החשבונאית של החברה, ידווח על כך ליושב ראש הדירקטוריון.
(ב) הודיע רואה החשבון המבקר על ליקויים כאמור בסעיף קטן (א), יזמן יושב ראש הדירקטוריון, ללא דיחוי, ישיבת דירקטוריון לדיון בנושאים שהובאו לידיעתו.

5. ציון, בעלים של מכולת, משיקולי מס המכולת אינה מואגדת כחברה. ציון נקלע לחובות והוא מעוניין ליטול הלוואה מן הבנק. הנכס היחיד שברשותו הוא מלאי המצרכים של המכולת.

מה הדין?

- א. לצורך הבטחת פירעון החוב רשאי הבנק להטיל שעבוד צף על מלאי המצרכים של המכולת ללא הגבלה בלבד.
- ב. לצורך הבטחת פירעון החוב רשאי הבנק להטיל שעבוד צף עם הגבלה על מלאי המצרכים של המכולת.
- ג. **הבנק אינו רשאי להטיל שעבוד צף על מלאי המצרכים של המכולת.**
- ד. הבנק אינו רשאי להטיל שעבוד צף על כל מלאי המצרכים של המכולת, אלא רק על חלק המאפשר מכירה של המלאי לצורך פירעון ההלוואה באופן סביר.

סעיף 169 לפקודת החברות

חובת דיווח

169. (א) נודע לרואה החשבון המבקר אגב פעולת הביקורת, על ליקויים מהותיים בבקרה החשבונאית של החברה, ידווח על כך ליושב ראש הדירקטוריון.
(ב) הודיע רואה החשבון המבקר על ליקויים כאמור בסעיף קטן (א), יזמן יושב ראש הדירקטוריון, ללא דיחוי, ישיבת דירקטוריון לדיון בנושאים שהובאו לידיעתו.

קראו את הקטע והשיבו על שאלות 6-7:

"אלונטית בע"מ" (להלן: אלונטית) היא חברה פרטית. הון המניות הרשום שלה מורכב מ-1,000,000 מניות רגילות של 1 ש"ח ע"נ כל אחת. הון המניות המונפק והמוקצה שלה זהה להון המניות הרשום. "מרחשת בע"מ" (להלן: מרחשת) גם היא חברה פרטית. הון המניות הרשום שלה אינו ידוע לנו, והון המניות המונפק מורכב מ-100 מניות של 1 ש"ח ע"נ כל מניה. מרחשת היא הבעלים של כל המניות באלונטית, ואילו במרחשת ההון המונפק והמוקצה מחולק בין שלושה אנשים: אברהם (80 מניות), יצחק (10 מניות) ויעקב (10 מניות). יעקב קנה לפני כחודש את מניותיו מרחל, שהייתה זקוקה לכסף לצורך מימון רכישת דירה. אברהם, יצחק ויעקב הם הדירקטורים במרחשת. בשבוע שעבר גילה יעקב לתדהמתו שמנכ"לית אלונטית, רות, עשתה לפני שנה בשם אלונטית חוזה עם צביקה לרכישת ציוד ב-200,000 ₪, אולם הציוד אינו עומד בתקן הישראלי, והוא מונח במחסני החברה כאבן שאין לה הופכין. רות דאגה שצביקה יקבל את הסכום שהוסכם עליו בחוזה, אף שכבר היה בידיה מפרט הציוד, המראה שהוא אינו עומד בתקן הישראלי, מכיוון שלא היה לה נעים להתעמת עם צביקה. יעקב ביקש לכנס את דירקטוריון מרחשת, והעלה הצעה לפתוח בהליכים משפטיים בשל הנזק שנגרם לאלונטית. לאכזבתו סירבו אברהם ויצחק לנקוט צעדים, והצביעו בעד הצעת ההחלטה להימנע מכל פעולה. יעקב שוקל מה לעשות, והוא פונה לקבל ממך ייעוץ.

6. יעקב שואל אם עקרונית אפשר לפעול ללא שיתוף פעולה של אברהם ויצחק.

מה הדין?

- א. יעקב רשאי להגיש תביעה נגזרת כאילו היה בעל מניות באלונטית, אף שהוא בעל מניות במרחשת.
- ב. יעקב אינו רשאי להגיש תביעה נגזרת, אך לו היה בעל מניות באלונטית היה אפשר להמליץ לו להגיש תביעה נגזרת בשם אלונטית.
- ג. יעקב רשאי להגיש תביעה נגד אלונטית.
- ד. ללא שיתוף פעולה של אברהם ויצחק אין ליעקב אפשרות לפעול באופן משפטי.

סעיף 194 לחוק החברות, רע"א 2903/13 אינטרקולוני השקעות בע"מ נ' שקדי

תביעה נגזרת

תנאים מוקדמים להגשת תביעה

194. (א) כל בעל מניה וכל דירקטור בחברה (בפרק זה - תובע) רשאים להגיש תביעה נגזרת אם התקיימו הוראות סימן זה.

(ב) המעוניין להגיש תביעה נגזרת יפנה לחברה בכתב וידרוש ממנה כי תמצה את זכויותיה בדרך של הגשת תובענה (בפרק זה - דרישה).

(ג) דרישה תופנה ליושב ראש דירקטוריון החברה, ויפורטו בה העובדות היוצרות את עילת התביעה והנימוקים להגשתה.

(תיקון מס' 16) תשע"א-2011

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ב), המעוניין להגיש תביעה נגזרת אינו חייב לפנות בדרישה לחברה לפי הוראות אותו סעיף קטן, בהתקיים אחד מאלה:

(1) לאורגן החברה המוסמך להחליט על הגשת התביעה, עניין אישי בהחלטה, ואם האורגן כאמור מורכב מכמה יחידים – למחצית או יותר מיחידה האורגן עניין אישי בהחלטה;

(2) קיים חשש סביר כי פנייה בדרישה לחברה תפגע באפשרות לקבל את הסעד המבוקש.

7. בהנחה ומרחשת (בהסכמתם המשותפת של אברהם, יצחק ויעקב) תחליט להגיש תביעה נגזרת נגד רות וצביקה.
מה נכון?

- א. אפשר להגיש תביעה נגזרת נגד רות וגם נגד צביקה.
- ב. אי אפשר להגיש תביעה נגזרת נגד רות וגם לא נגד צביקה.
- ג. אפשר להגיש תביעה נגזרת נגד רות, אך לא נגד צביקה.
- ד. אי אפשר להגיש תביעה נגזרת נגד רות, אך אפשר נגד צביקה.

סעיף 194 לחוק החברות

תביעה נגזרת

תנאים מוקדמים להגשת תביעה

194. (א) כל בעל מניה וכל דירקטור בחברה (בפרק זה - תובע) רשאים להגיש תביעה נגזרת אם התקיימו הוראות סימן זה.

(ב) המעוניין להגיש תביעה נגזרת יפנה לחברה בכתב וידרוש ממנה כי תמצה את זכויותיה בדרך של הגשת תובענה (בפרק זה - דרישה).

(ג) דרישה תופנה ליושב ראש דירקטוריון החברה, ויפורטו בה העובדות היוצרות את עילת התביעה והנימוקים להגשתה.

(תיקון מס' 16) תשע"א-2011

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ב), המעוניין להגיש תביעה נגזרת אינו חייב לפנות בדרישה לחברה לפי הוראות אותו סעיף קטן, בהתקיים אחד מאלה:

(1) לאורגן החברה המוסמך להחליט על הגשת התביעה, עניין אישי בהחלטה, ואם האורגן כאמור מורכב מכמה יחידים – למחצית או יותר מיחידה האורגן עניין אישי בהחלטה;

(2) קיים חשש סביר כי פנייה בדרישה לחברה תפגע באפשרות לקבל את הסעד המבוקש.

8. רשם האגודות השיתופיות הוציא צו לפירוקה של האגודה השיתופית "מושב יששכר" שבמחוז הדרום. לאחר מתן הצו עיכב הרשם את ביצועו לבקשת אחדים מחברי האגודה. דוד הוא חבר האגודה השיתופית, ולדעתו הוא נפגע מן ההחלטה לעכב את הפירוק.

מה הדין?

- א. דוד רשאי להגיש ערעור לבית המשפט המחוזי בבאר שבע בתוך 30 יום מיום פרסום ההחלטה בדבר עיכוב הפירוק.
- ב. דוד רשאי להגיש ערעור לשר האוצר בתוך 30 יום מיום פרסום ההחלטה בדבר עיכוב הפירוק.
- ג. דוד רשאי להגיש ערעור לבית המשפט המחוזי בבאר שבע בתוך חודשיים מיום פרסום ההחלטה בדבר עיכוב הפירוק.
- ד. דוד רשאי להגיש ערעור לשר העבודה בתוך חודשיים מיום מתן הצו בדבר עיכוב הפירוק.

סעיף 51 לפקודת האגודות השיתופיות.

ערעורים

51. כל צד הנפגע ע"י צו שניתן ע"י הרשם עפ"י הסעיפים 48 ו-49 רשאי לערער עליו בפני שר העבודה בתוך שני חדשים מתאריך הצו, ועל צו שניתן עפ"י סעיף 46 יש להגיש ערעור בתוך שני חדשים מיום פרסומו, ואין להגיש ערעור לשום בית משפט אזורי.

9. חברי האגודה השיתופית "עמק השלווה" קיבלו ייעוץ כלכלי, ולפיו כדאי להם להתאגד כחברה ולהנות מרווחים גבוהים יותר. חלק מן החברים רוצים לפנות לרשם האגודות השיתופיות בבקשה לפירוקה של האגודה.

מה הדין?

- א. על הבקשה להיות מוגשת על ידי רוב חברי האגודה לכל הפחות, והכדאיות שבהתאגדות כחברה היא עילה לגיטימית לפירוק.
- ב. **על הבקשה להיות מוגשת על ידי שלושה רבעים מחברי האגודה לכל הפחות, והכדאיות שבהתאגדות כחברה היא עילה לגיטימית לפירוק.**
- ג. על הבקשה להיות מוגשת על ידי רוב חברי האגודה לכל הפחות, והכדאיות שבהתאגדות כחברה אינה עילה לגיטימית לפירוק.
- ד. על הבקשה להיות מוגשת על ידי שלושה רבעים מחברי האגודה לכל הפחות, והכדאיות שבהתאגדות כחברה אינה עילה לגיטימית לפירוק.

סעיף 46 לפקודת האגודות השיתופיות.

פירוק אגודות

46. (1) אם סבור הרשם, לאחר שנערכה חקירה עפ"י סעיף 43 או לאחר שנערכה בדיקה עפ"י סעיף 44, או לאחר שקיבל בקשה שהוגשה ע"י שלושה רבעים מחברי אגודה שיתופית, שיש צורך לפרק את האגודה, רשאי הוא לצוות על האגודה להתפרק, ואת הצו שלו יפרסם ברשומות.
- (2) כל חבר של אגודה שיתופית רשאי במשך שני חדשים מתאריך פרסום הצו שניתן עפ"י סעיף-קטן (1) לערער על הצו כאמור בסעיף 51.
- (3) לא הוגש ערעור בתוך שני חדשים מיום פרסום צו לפרוק אגודה שיתופית, יקבל הצו תוקף כתום התקופה הנ"ל.
- (4) הוגש ערעור בתוך שני חדשים, לא יקבל הצו תוקף עד אם נתקיים ע"י הרשות שלפניה הוגש הערעור.
- (5) אין לפרק עסקיה של האגודה אלא עפ"י צו מאת הרשם.

10. העמותה "טובים השניים" היא עמותה רשומה. לרשם העמותות הוגש תצהיר של חלק מחברי הוועד, המעוניינים לפרק מרצון את העמותה, שהם בדקו את מצב עסקי העמותה ונוכחו לדעת שהיא תוכל לפרוע את חובותיה במלואם בתוך שנה מתחילת הפירוק. לחברי העמותה ניתנה הודעה מראש של 30 יום, ולפיה תתקיים אסיפה כללית ובה יוצע להחליט על פירוק מרצון של העמותה.

מה הדין?

- א. התצהיר שהוגש לרשם נדרש להיות תצהיר של רוב חברי ועד העמותה, וההחלטה על פירוק העמותה תתקבל ברוב של המצביעים באסיפה.
- ב. **התצהיר שהוגש לרשם נדרש להיות תצהיר של רוב חברי ועד העמותה, וההחלטה על פירוק העמותה תתקבל ברוב של שני שלישים לפחות מן המצביעים באסיפה.**
- ג. התצהיר שהוגש לרשם נדרש להיות תצהיר של שני שלישים לפחות מחברי ועד העמותה, וההחלטה על פירוק העמותה תתקבל ברוב של המצביעים באסיפה.
- ד. התצהיר שהוגש לרשם נדרש להיות תצהיר של שני שלישים לפחות מחברי ועד העמותה, וההחלטה על פירוק העמותה תתקבל ברוב של שני שלישים לפחות מן המצביעים באסיפה.

סעיפים 42, 44 לחוק העמותות

זרכי הפירוק

42. פירוק של עמותה יהיה פירוק מרצון או פירוק לפי צו בית המשפט.

הצהרת כושר פרעון

44. אסיפה כללית כאמור בסעיף 43 לא תכונס אלא לאחר שהוגש לרשם תצהיר של רוב חברי הוועד שהם בדקו את מצב עסקי העמותה ונוכחו שתוכל לפרוע חובותיה במלואם תוך שנה מתחילת הפירוק.

11. בבעלותה של חברת פירות בע"מ פרדס בישראל. לימים נקלעה החברה לקשיים ונטלה הלוואה מבנק החקלאות בע"מ. כערוכה להחזר החוב נערך בין החברה לבנק הסכם שעבוד על הפרדס.

מה הדין?

- א. את מסמכי יצירת השעבוד יש למסור לרשם החברות בתוך 21 ימים מיום יצירת השעבוד, ואם אישר רשם החברות את העסקה יש למסור את המסמכים לרשם המקרקעין.
- ב. **את מסמכי יצירת השעבוד יש למסור לרשם המקרקעין, ואם אישר רשם המקרקעין את העסקה לרישום יש למסור את המסמכים לרשם החברות בתוך 21 ימים מיום אישורה.**
- ג. יש למסור את מסמכי יצירת השעבוד לרשם החברות ולרשם המקרקעין בתוך 21 ימים מיום יצירת השעבוד, ללא קשר ביניהם.
- ד. יש למסור את מסמכי יצירת השעבוד לרשם החברות או לרשם המקרקעין בתוך 21 ימים מיום יצירת השעבוד.

סעיף 179 לפקודת החברות

דרכי הרישום ומועדיו

179. (א) המועד למסירת הפרטים והמסמך או קבלתם לפי סעיף 178 הוא –

- (1) באין הוראה אחרת - תוך עשרים ואחד ימים מהיום שבו נוצר השעבוד ;
- (2) בשעבוד מקרקעין שבישראל - תוך עשרים ואחד ימים מהיום שבו אישר רשם המקרקעין את העסקה לרישום, בין שנערכה בפניו ובין שנערכה בפני עורך דין ;
- (3) בשעבוד שנוצר מחוץ לישראל על נכסים שמחוץ לישראל בלבד - תוך עשרים ואחד ימים מהיום שבו יכול היה המסמך להתקבל בישראל בדרך הדואר הרגילה אילו נשלח בזריזות מספקת ; לענין פסקה זו מותר שיימסר העתק של המסמך, מאומת כפי שנקבע.

(ב) בשעבוד שנוצר בישראל הכולל נכסים שמחוץ לישראל, מותר לשלוח את המסמך לפי סעיף 178 לרישום אף אם יש צורך בהליכים נוספים כדי להקנות לשעבוד תוקף לפי דיני הארץ שבה נמצאים הנכסים.

12. ב-1.1.2015 נרשמה "חופים" כחברה לתועלת הציבור ותוך שנה גייסה מיליוני שקלים מתורמים. ב-1.2.2016 חילקה החברה רווחים לבעלי מניותיה ועקב כך החליט רשם ההקדשות למנות חוקר לענייני החברה. ב-1.5.2016 המליץ החוקר על פירוקה של החברה.

מה הדין?

- א. על החוקר להגיש בקשה לפירוק חופים לביהמ"ש המחוזי לאחר שהתרה בה ולא תוקן הפגם.
- ב. היועץ המשפטי לממשלה יכול להגיש בקשה לפירוק חופים לבית המשפט המחוזי לאחר שהתרה בה והיא לא תיקנה את הפגם, ובלבד שקיבל לכך את הסכמת רשם ההקדשות.
- ג. על חופים להגיש בקשה לפירוקה לבית המשפט המחוזי.
- ד. **רשם ההקדשות יכול להגיש בקשה לפירוק חופים לביהמ"ש המחוזי לאחר שהתרה בה ולא תוקן הפגם.**

סעיף 345 לחוק החברות

פירוק בידי בית משפט

345 יט. (א) חברה לתועלת הציבור תפורק בידי בית המשפט לפי הוראות פקודת החברות הממשיכות לחול לפי סעיף 345 כג ובכפוף לאמור בפרק זה.

(ב) נוסף על עילות הפירוק הקבועות בפקודת החברות ובחוק זה, רשאי בית המשפט לפרק חברה לתועלת הציבור בהתקיים אחת מאלה:

(1) פעולות החברה מתנהלות בניגוד לחוק, למטרותיה או לתקנונה;

(2) מי שנתמנה לבצע חקירה לפי סעיף 345 המליץ על פירוק החברה.

(ג) בקשה לפירוק חברה לתועלת הציבור בשל אחת העילות המנויות בסעיף קטן (ב) תוגש בידי היועץ המשפטי לממשלה או בידי רשם ההקדשות; בקשה לפירוק חברה לתועלת הציבור בשל העילות המנויות בסעיף 257 לפקודת החברות יכול שתוגש גם בידי רשם ההקדשות.

(ד) לא תוגש בקשה לפירוק חברה לתועלת הציבור, בידי היועץ המשפטי לממשלה או בידי רשם ההקדשות, בשל העילה המנויה בפסקה (1) שבסעיף קטן (ב), או בידי רשם ההקדשות בשל העילה המנויה בסעיף 257(5) לפקודת החברות, אלא לאחר שהתרה רשם ההקדשות בחברה, בכתב, לתקן את הפגם, והחברה לא עשתה כן בתוך פרק הזמן שקבע לכך, ואם לא קבע פרק זמן, בתוך זמן סביר לאחר קבלת ההתראה.

13. בידי חברת א.א.א. אחזקות בע"מ מוחזקים כמלאי עסקי הן 30 כלי רכב הן 2 מטעי תפוחים. בשל קשיים בתזרימי המזומנים נטלה החברה הלוואה מבנק השקעות בע"מ. כערוכה להחזר החוב נערך בין החברה לבנק הסכם שעבוד צף על הנכסים דלעיל. הסכם זה לא נרשם במרשם המקרקעין. לחברה מונה מפרק זמני בצו בית המשפט.

מה הדין?

- א. **השעבוד כולו יהיה תקף כלפי צד ג'.**
- ב. השעבוד על כלי הרכב יהיה תקף כלפי צד ג'; השעבוד על מטעי התפוחים לא יהיה תקף כלפי צד ג'.
- ג. השעבוד על כלי הרכב לא יהיה תקף כלפי צד ג'; השעבוד על מטעי התפוחים יהיה תקף כלפי צד ג'.
- ד. השעבוד כולו לא יהיה תקף כלפי צד ג'.

סעיף 169 לפקודת החברות

תחולת שעבוד צף

169. (א) מקום שאיגרת חוב או סדרת איגרות חוב מובטחת בשעבוד צף על נכסי החברה ולא הוצאו ממנו מקרקעין שלה, יחול השעבוד גם על מקרקעין שלה אף אם איננו רשום בפנקסי המקרקעין.

(ב) אין שעבוד צף מקנה לבעל איגרת החוב דין קדימה או בכורה על פני בעל משכנתה רשום או קונה בתמורה של מקרקעי החברה, ואפילו היה קיומו של השעבוד הצף ידוע להם בשעת המישכון או המכר; ואולם אם נכללה במסמך היוצר שעבוד צף הגבלה על זכות החברה ליצור שעבודים, והגבלה זו נכללה בפרטים שנמסרו לרישום השעבוד הצף, יהיה השעבוד הצף עדיף על שעבוד שנוצר בניגוד לאותה הגבלה אחרי רישום הפרטים בידי הרשם.

(ג) שעבוד צף הכולל הגבלה כאמור בסעיף קטן (ב) אשר פרטיו נמסרו לרישום לפני ה' באדר תשל"ה (16 בפברואר 1975), והודעה על קיום ההגבלה הוגשה לרשם לפני י' בתמוז תשמ"א (24 ביוני 1981) ונרשמה בפנקס השעבודים שלו - יהיה עדיף על שעבוד שנוצר בניגוד לאותה הגבלה אחרי רישום ההודעה בידי הרשם.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב), שעבוד נכס שנעשה להבטחת אשראי שאיפשר רכישת נכס, יהיה עדיף על שעבוד צף קודם, אם האשראי שימש בפועל לרכישת הנכס המשוועבד, והוא בין שהאשראי ניתן בידי המוכר ובין שניתן בידי אדם אחר; לענין זה, "אשראי" - לרבות מתן התחייבות כספית.

14. בשנת 2014 נכרת הסכם בין האגודה השיתופית שניהלה את אליצור חיפה לבין בית"ר חיפה, ולפיו התחייבה אליצור לשלם לבית"ר סך של 2 מיליון ש"ח בתשלומים שנתיים, במשך 4 שנים. התשלום נעשה באופן שאליצור המחתה על דרך השעבוד לבית"ר את זכותה לקבל כספים המגיעים לה מההתאחדות לכדורגל בישראל. לאחר שנה ניתן צו לפירוק אליצור, והמפרק הודיע לבית"ר כי המחאת הזכות הנ"ל בטלה.

מה הדין?

- א. המחאת הזכות תקפה כלפי המפרק אף ללא רישום, שכן זהו חוב עבר שזמן פירעונו חל עד לשעת ההמחאה.
- ב. המחאת הזכות תקפה כלפי המפרק אף ללא רישום, שכן מדובר באגודה שיתופית ולכן לא חלים עליה הכללים החלים על חברה בפירוק.
- ג. **המחאת הזכות בטלה כלפי המפרק אלא אם נרשמה בפנקס השעבודים אצל רשם האגודות השיתופיות.**
- ד. המחאת הזכות בטלה כלפי המפרק אלא אם נרשמה בפנקס השעבודים אצל רשם המשכונות.

סעיף 59 לפקודת האגודות השיתופיות; סעיף 178 לפקודת

שעבודים הטעונים רישום

178. (א) שעבוד מן המנויים להלן, שיצרה חברה רשומה בישראל, יהיה בטל כלפי הנאמן לפי חלק שמיני א' לחוק החברות, התשנ"ט-1999, או לפי פרק ו' לחלק ב' לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי וכל נושה של החברה, במידה שהוא מטיל ערובה על נכסיה או מפעלה, זולת אם פרטי השעבוד שנקבעו והמסמך היוצר אותו או מעיד עליו, אם היה מסמך כזה, נמסרו לרשם או נתקבלו אצלו, בדרך ובמועד האמורים בסעיף 179, לשם רישום כנדרש לפי פקודה זו; ואלה השעבודים:

- (1) שעבוד בערובה לאיגרות חוב, לרבות שעבוד צף או שעבוד של הון מניות שלא נדרש תשלום, של דרישות תשלום שטרם נפרעו ושל מוניטין;
- (2) שעבוד נכס מקרקעין בכל מקום שהוא, או ענין בנכס כאמור;
- (3) שעבוד נכס מיטלטלין, כשאין הנכס מוחזק בידי הנושה;
- (4) שעבוד חובות לקוחות;
- (5) שעבוד אניות או חלקים בהן;
- (6) שעבוד פטנטים, מדגמים או עיצובים, רשיונות לפי פטנטים, מדגמים או עיצובים, סימני מסחר או זכות יוצרים.
- (ב) ניתן לחברה מסמך סחיר כערובה לחובות לקוחות, והחברה הפקידה אותו כערובה לקבלת הלוואה, לא יראו את ההפקדה כשעבוד חובות לקוחות לענין סעיף זה.
- (ג) היה שעבוד בטל כאמור בסעיף קטן (א), אין בכך כדי לפגוע בחוזה או בהתחייבות להחזיר את הכסף המובטח בשעבוד, ופרעון כסף זה יחול מיד.

פקודת האגודות השיתופיות

השימוש בפקודת החברות

59. (1) פרט למותנה בסעיף (2)9 מפקודה זו, לא תחולנה הוראות פקודת החברות על אגודות רשומות אלא בכל הנוגע –
- (א) לאגרות חוב, משכנתאות ושעבודים;
 - (ב) לפירוק אגודות, כשהממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי משמש בתוקף משרתו כמפרק זמני שלהן;
 - (ג) לבקשה המוגשת לבית משפט עפ"י סעיף 117 מפקודת החברות לאישור פשרה;

בתנאי שמלבד בהליכים של פירוק עסקים ע"י הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי, לא ידון שום בית משפט בבקשה כזאת אלא על יסוד תעודה מאת הרשם;

(ג) בית המשפט רשאי לדון בבקשה שהוגשה כאמור בפסקה (ג) ללא תעודה מאת הרשם כאמור באותה פסקה, אם האגודה איננה בהליכי פירוק;

(ד) למחיקת אגודות שחדלו להתקיים מן הפנקס בהתאם להוראות סעיף 242 מפקודת החברות.

(2) הוראות פקודת החברות הנזכרות בסעיף-קטן (1) תחולנה על אגודה שיתופית ממש כאילו היתה המלה "חברה" כוללת אגודה שיתופית וכאילו היו המלים "רשם החברות" כוללות את רשם האגודות השיתופיות.

15. האסיפה הכללית של חברה עסקית קיבלה החלטה כדין על שינוי הון המניות הרשום בתקנונה, ולא ציינה בהחלטתה מתי ייכנס שינוי התקנון לתוקף.

מה הדין?

א. על החברה למסור את נוסח ההחלטה על שינוי התקנון לרשם החברות בתוך 7 ימים ממועד ההחלטה. השינוי יהיה בתוקף מיום קבלת ההחלטה על ידי החברה.

ב. **על החברה למסור את נוסח ההחלטה על שינוי התקנון לרשם החברות בתוך 14 ימים ממועד ההחלטה. השינוי יהיה בתוקף מיום קבלת ההחלטה על ידי החברה.**

ג. על החברה למסור את נוסח ההחלטה על שינוי התקנון לרשם החברות בתוך 7 ימים ממועד ההחלטה. השינוי יהיה בתוקף מיום קבלת ההחלטה בלשכת רשם החברות.

ד. על החברה למסור את נוסח ההחלטה על שינוי התקנון לרשם החברות בתוך 14 ימים ממועד ההחלטה. השינוי יהיה בתוקף מיום קבלת ההחלטה בלשכת רשם החברות.

סעיף 21 לחוק החברות.

תוקף השינוי ודיווח

21. (א) שינוי התקנון, למעט שינויים כאמור בסעיף 40, תקף מיום קבלת ההחלטה על כך בחברה או במועד מאוחר יותר שקבעה החברה בהחלטתה.

(ב) חברה שקיבלה החלטה על שינוי תקנונה, תמסור לרשם את נוסח ההחלטה בתוך ארבעה עשר ימים ממועד ההחלטה.

16. חברת "כלבו" נקלעה לחדלות פירעון. בית המשפט דן בבקשת הפירוק נגדה ונתן צו פירוק. במועד מתן צו הפירוק היו לחברה כמה שעבודים וכמה נושים.

איזה משפט אינו נכון?

- א. שעבוד נכס מקרקעין של החברה שלא נרשם ברשם החברות יהיה בטל כלפי מפרק החברה.
- ב. שעבוד נכס מיטלטלין של החברה שמוחזק בידי נושה שלה, שלא נרשם ברשם החברות, יהא תקף כלפי המפרק.
- ג. **שעבוד חובות לקוחות של החברה שניתן לבנק כערובה לקבלת הלוואה, שלא נרשם ברשם החברות, יהא תקף כלפי המפרק.**
- ד. שעבוד צף על כל נכסי החברה שיצרה החברה כערובה לאיגרות החוב, שנרשם ברשם החברות אך לא נרשם בפנקסי המקרקעין, יחול אף על המקרקעין של החברה.

סעיפים 169, 178 לפקודת החברות

תחולת שעבוד צף

169. (א) מקום שאיגרת חוב או סדרת איגרות חוב מובטחת בשעבוד צף על נכסי החברה ולא הוצאו ממנו מקרקעין שלה, יחול השעבוד גם על מקרקעין שלה אף אם איננו רשום בפנקסי המקרקעין.

(ב) אין שעבוד צף מקנה לבעל איגרת החוב דין קדימה או בכורה על פני בעל משכנתה רשום או קונה בתמורה של מקרקעי החברה, ואפילו היה קיומו של השעבוד הצף ידוע להם בשעת המישכון או המכר; ואולם אם נכללה במסמך היוצר שעבוד צף הגבלה על זכות החברה ליצור שעבודים, והגבלה זו נכללה בפרטים שנמסרו לרישום השעבוד הצף, יהיה השעבוד הצף עדיף על שעבוד שנוצר בניגוד לאותה הגבלה אחרי רישום הפרטים בידי הרשם.

(ג) שעבוד צף הכולל הגבלה כאמור בסעיף קטן (ב) אשר פרטיו נמסרו לרישום לפני ה' באדר תשל"ה (16 בפברואר 1975), והודעה על קיום ההגבלה הוגשה לרשם לפני י' בתמוז תשמ"א (24 ביוני 1981) ונרשמה בפנקס השעבודים שלו - יהיה עדיף על שעבוד שנוצר בניגוד לאותה הגבלה אחרי רישום ההודעה בידי הרשם.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב), שעבוד נכס שנעשה להבטחת אשראי שאיפשר רכישת נכס, יהיה עדיף על שעבוד צף קודם, אם האשראי שימש בפועל לרכישת הנכס המשוועבד, והוא בין שהאשראי ניתן בידי המוכר ובין שניתן בידי אדם אחר; לענין זה, "אשראי" - לרבות מתן התחייבות כספית.

שעבודים הטעונים רישום

178. (א) שעבוד מן המנויים להלן, שיצרה חברה רשומה בישראל, יהיה בטל כלפי הנאמן לפי חלק שמיני א' לחוק החברות, התשנ"ט-1999, או לפי פרק ו' לחלק ב' לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי וכל נושה של החברה, במידה שהוא מטיל ערובה על נכסיה או מפעלה, זולת אם פרטי השעבוד שנקבעו והמסמך היוצר אותו או מעיד עליו, אם היה מסמך כזה, נמסרו לרשם או נתקבלו אצלו, בדרך ובמועד האמורים בסעיף 179, לשם רישום כנדרש לפי פקודה זו; ואלה השעבודים:

- (1) שעבוד בערובה לאיגרות חוב, לרבות שעבוד צף או שעבוד של הון מניות שלא נדרש תשלום, של דרישות תשלום שטרם נפרעו ושל מוניטין;
- (2) שעבוד נכס מקרקעין בכל מקום שהוא, או ענין בנכס כאמור;
- (3) שעבוד נכס מיטלטלין, כשאין הנכס מוחזק בידי הנושה;
- (4) שעבוד חובות לקוחות;
- (5) שעבוד אניות או חלקים בהן;
- (6) שעבוד פטנטים, מדגמים או עיצובים, רשיונות לפי פטנטים, מדגמים או עיצובים, סימני מסחר או זכות יוצרים.

(ב) ניתן לחברה מסמך סחיר כערובה לחובות לקוחות, והחברה הפקידה אותו כערובה לקבלת הלוואה, לא יראו את ההפקדה כשעבוד חובות לקוחות לענין סעיף זה.
(ג) היה שעבוד בטל כאמור בסעיף קטן (א), אין בכך כדי לפגוע בחוזה או בהתחייבות להחזיר את הכסף המובטח בשעבוד, ופרעון כסף זה יחול מיד.

17. מהו המשפט הנכון בנוגע לסמכותו של רשם החברות?

- א. לרשם החברות סמכות להכריע בדבר שינוי שם חברה, התאגדותה, פירוקה ומיזוגה.
- ב. לרשם החברות סמכות להכריע בדבר שינוי שם חברה, התאגדותה, רישום מסמך, מיזוג חברה.
- ג. לרשם החברות סמכות להכריע בדבר שינוי שם חברה, התאגדותה, רישום מסמך ופירוקה.
- ד. לרשם החברות סמכות להכריע בדבר שינוי שם חברה והתאגדות של חברה בלבד.

ס' 37 לחוק החברות

סמכויות הרשם

37. (א) הרשם יקבע אם נתמלאו התנאים והדרישות הקבועים לפי חוק זה בענינים אלה:

- (1) התאגדות של חברה;
- (2) שינוי שם חברה;
- (3) רישום מסמך;
- (4) מיזוג.

(ב) הרשם רשאי, על מנת לוודא שחברה מקיימת את המוטל עליה לפי חוק זה, להורות לה, כי תמציא לעיונו את המרשמים ואת הפנקסים שעל החברה לנהל לפי חוק זה, הפתוחים לעיון הציבור, או העתקים מעודכנים מהם, בתוך תקופה שלא תפחת מארבעה עשר ימים מיום הדרישה.

(ג) נוכח הרשם כי המרשמים או הפנקסים האמורים אינם מעודכנים, רשאי הוא להורות לחברה לעדכןם בתוך תקופה שיקבע.

18. ביום 1.6.2014 נשלחה לרשם החברות פנייה שהסבה את תשומת לב הרשם לקיומה של חברה בשם "הגזענים בע"מ". ביום 15.6.2014 פנה רשם החברות לחברה במכתב, ובו ציין כי מדובר בשם הפוגע בתקנת הציבור או ברגשותיו. משכך דרש ממנה רשם החברות לשנות את שמה. החברה לא הגיבה למכתבו של רשם החברות. ביום 15.11.2014 הורה רשם החברות על שינוי שמה של החברה ל"א.ב.ג בע"מ" ושלח לחברה תעודת שינוי שם.

מה הדין?

- א. אם לא מסרה החברה לרשם הודעה על החלטה לשינוי שמה בתוך 6 חודשים ממועד דרישתו, רשאי הרשם לפנות לבית המשפט על מנת שיורה על שינוי שמה של החברה לשם שיבחר.
- ב. אם לא מסרה החברה לרשם הודעה על החלטה לשינוי שמה בתוך 6 חודשים ממועד דרישתו, רשאי הרשם לשנות את שמה לשם שיבחר וישלח לה תעודת שינוי שם.
- ג. אם לא מסרה החברה לרשם הודעה על החלטה לשינוי שמה בתוך 4 חודשים ממועד דרישתו, רשאי הרשם לפנות לבית המשפט על מנת שיורה על שינוי שמה של החברה לשם שיבחר.
- ד. **אם לא מסרה החברה לרשם הודעה על החלטה לשינוי שמה בתוך 4 חודשים ממועד דרישתו, רשאי הרשם לשנות את שמה לשם שיבחר וישלח לה תעודת שינוי שם.**

סעיפים 28 ו-29 לחוק החברות

שם הנוגד את תקנת הציבור

28. לא תירשם חברה בשם שהרשם סבור כי הוא עלול לפגוע בתקנת הציבור או ברגשותיו.

סמכות הרשם להורות על שינוי שם

29. (א) נרשמה חברה בשם שאין לרשמו לפי סימן זה, רשאי הרשם לדרוש ממנה לשנות את שמה.

(ב) לא מסרה החברה לרשם, בתוך ארבעה חודשים ממועד הדרישה כאמור בסעיף קטן (א), הודעה על החלטה לשינוי שמה, רשאי הרשם לשנות את שמה לשם שיבחר.

(ג) החליט הרשם לשנות את שם החברה, ישלח לחברה תעודת שינוי שם, ויראו את השינוי כאילו נקבע על פי החלטת החברה והרשם.

(ד) השר רשאי לקבוע הוראות לענין הפרסום של שינוי השם.

19. חברה בע"מ נטלה הלוואה מבנק, ושעבדה בשעבוד צף את כלל נכסיה, לרבות שטח מקרקעין בחיפה שבבעלותה, כבטוחה להחזר ההלוואה לבנק. בשלב מאוחר יותר נטלה החברה הלוואה נוספת מהבנק לטובת רכישת שטח מקרקעין נוסף בעיר ירושלים, ושעבדה במשכנתא את המקרקעין בירושלים כבטוחה להחזר הלוואה זו.

היכן יש לרשום את השעבודים האמורים לעיל על מנת שיהיה להם תוקף בעתיד כלפי כל הנושים וכלפי המפרק, מעבר לרישום בפנקס השעבודים של החברה?

- א. השעבוד הצף טעון רישום הן אצל רשם החברות והן בלשכת רישום המקרקעין. המשכנתא טעונה רישום רק בלשכת רישום המקרקעין.
- ב. השעבוד הצף טעון רישום הן אצל רשם החברות והן בלשכת רישום המקרקעין. המשכנתא טעונה רישום הן אצל רשם החברות והן בלשכת רישום המקרקעין.
- ג. השעבוד הצף טעון רישום אצל רשם החברות. המשכנתא טעונה רישום רק בלשכת רישום המקרקעין.
- ד. **השעבוד הצף טעון רישום אצל רשם החברות. המשכנתא טעונה רישום הן אצל רשם החברות והן בלשכת רישום המקרקעין.**

סעיפים 169(א), 178(א)(1)+(2), 179 לפקודת החברות סעיפים 4 ו-7 לחוק המקרקעין,

תחולת שעבוד צף

169. (א) מקום שאיגרת חוב או סדרת איגרות חוב מובטחת בשעבוד צף על נכסי החברה ולא הוצאו ממנו מקרקעין שלה, יחול השעבוד גם על מקרקעין שלה אף אם איננו רשום בפנקסי המקרקעין.

שעבודים הטעונים רישום

178. (א) שעבוד מן המנויים להלן, שיצרה חברה רשומה בישראל, יהיה בטל כלפי הנאמן לפי חלק שמיני א' לחוק החברות, התשנ"ט-1999, או לפי פרק ו' לחלק ב' לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי וכל נושה של החברה, במידה שהוא מטיל ערובה על נכסיה או מפעלה, זולת אם פרטי השעבוד שנקבעו והמסמך היוצר אותו או מעיד עליו, אם היה מסמך כזה, נמסרו לרשם או נתקבלו אצלו, בדרך ובמועד האמורים בסעיף 179, לשם רישום כנדרש לפי פקודה זו; ואלה השעבודים:

- (1) שעבוד בערובה לאיגרות חוב, לרבות שעבוד צף או שעבוד של הון מניות שלא נדרש תשלומן, של דרישות תשלום שטרם נפרעו ושל מוניטין;
- (2) שעבוד נכס מקרקעין בכל מקום שהוא, או ענין בנכס כאמור;
- (3) שעבוד נכס מיטלטלין, כשאיין הנכס מוחזק בידי הנושה;
- (4) שעבוד חובות לקוחות;
- (5) שעבוד אניות או חלקים בהן;
- (6) שעבוד פטנטים, מדגמים או עיצובים, רשיונות לפי פטנטים, מדגמים או עיצובים, סימני מסחר או זכות יוצרים.
- (ב) ניתן לחברה מסמך סחיר כערובה לחובות לקוחות, והחברה הפקידה אותו כערובה לקבלת הלוואה, לא יראו את ההפקדה כשעבוד חובות לקוחות לענין סעיף זה.
- (ג) היה שעבוד בטל כאמור בסעיף קטן (א), אין בכך כדי לפגוע בחוזה או בהתחייבות להחזיר את הכסף המובטח בשעבוד, ופרעון כסף זה יחול מיד.

דרכי הרישום ומועדי

179. (א) המועד למסירת הפרטים והמסמך או קבלתם לפי סעיף 178 הוא –

- (1) באין הוראה אחרת – תוך עשרים ואחד ימים מהיום שבו נוצר השעבוד;
- (2) בשעבוד מקרקעין שבישראל – תוך עשרים ואחד ימים מהיום שבו אישר רשם המקרקעין את העסקה לרישום, בין שנערכה בפניו ובין שנערכה בפני עורך דין;

(3) בשעבוד שנוצר מחוץ לישראל על נכסים שמחוץ לישראל בלבד - תוך עשרים ואחד ימים מהיום שבו יכול היה המסמך להתקבל בישראל בדרך הדואר הרגילה אילו נשלח בזריזות מספקת; לענין פסקה זו מותר שיימסר העתק של המסמך, מאומת כפי שנקבע.

(ב) בשעבוד שנוצר בישראל הכולל נכסים שמחוץ לישראל, מותר לשלוח את המסמך לפי סעיף 178 לרישום אף אם יש צורך בהליכים נוספים כדי להקנות לשעבוד תוקף לפי דיני הארץ שבה נמצאים הנכסים.

חוק המקרקעין

גמר העסקה

7. (א) עסקה במקרקעין טעונה רישום; העסקה נגמרת ברישום, ורואים את השעה שבה אישר הרשם את העסקה לרישום כשעת הרישום.

(ב) עסקה שלא נגמרה ברישום רואים אותה כהתחייבות לעשות עסקה.

20. חברת הספנות שטים ונהנים מבקשת לשעבד בשעבוד תקף כלפי מפרק וכלפי נושי החברה מגרש שבבעלותה, אונייה שבבעלותה ומכונית שבבעלותה המוחזקת בידי נושה שלה.

מה הדין?

א. כל שלושת השעבודים חייבים רישום אצל רשם החברות כתנאי לתוקפם כלפי המפרק וכלפי נושי החברה.

ב. רק השעבוד על המגרש ועל האונייה חייבים רישום אצל רשם החברות כתנאי לתוקפם כלפי המפרק וכלפי נושי החברה.

ג. רק השעבוד על המגרש ועל המכונית חייבים רישום אצל רשם החברות כתנאי לתוקפם כלפי המפרק וכלפי נושי החברה.

ד. רק השעבוד על האונייה ועל המכונית חייבים רישום אצל רשם החברות כתנאי לתוקפם כלפי המפרק וכלפי נושי החברה.

סעיף 178 לפקודת החברות

שעבודים הטעונים רישום

178. (א) שעבוד מן המנויים להלן, שיצרה חברה רשומה בישראל, יהיה בטל כלפי הנאמן לפי חלק שמיני א' לחוק החברות, התשנ"ט-1999, או לפי פרק ו' לחלק ב' לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי וכל נושה של החברה, במידה שהוא מטיל ערובה על נכסיה או מפעלה, זולת אם פרטי השעבוד שנקבעו והמסמך היוצר אותו או מעיד עליו, אם היה מסמך כזה, נמסרו לרשם או נתקבלו אצלו, בדרך ובמועד האמורים בסעיף 179, לשם רישום כנדרש לפי פקודה זו; ואלה השעבודים:

(1) שעבוד בערובה לאיגרות חוב, לרבות שעבוד צף או שעבוד של הון מניות שלא נדרש תשלומן, של דרישות תשלום שטרם נפרעו ושל מוניטין;

(2) שעבוד נכס מקרקעין בכל מקום שהוא, או ענין בנכס כאמור;

(3) שעבוד נכס מיטלטלין, כשאינן הנכס מוחזק בידי הנושה;

(4) שעבוד חובות לקוחות;

(5) שעבוד אניות או חלקים בהן;

(6) שעבוד פטנטים, מדגמים או עיצובים, רשיונות לפי פטנטים, מדגמים או עיצובים, סימני מסחר או זכות יוצרים.

(ב) ניתן לחברה מסמך סחיר כערובה לחובות לקוחות, והחברה הפקידה אותו כערובה לקבלת הלוואה, לא יראו את ההפקדה כשעבוד חובות לקוחות לענין סעיף זה.

(ג) היה שעבוד בטל כאמור בסעיף קטן (א), אין בכך כדי לפגוע בחוזה או בהתחייבות להחזיר את הכסף המובטח בשעבוד, ופרעון כסף זה יחול מיד.

21. לדוד מכולת שהיא עסק עצמאי שאינו מאוגד. במכולת מלאי של מצרכי מזון. דוד ביקש הלוואה מבנק הזהב, והבנק דרש שהמלאי ישועבד לטובתו בשעבוד צף לצורך הבטחת החזר החוב.
מה הדין?

- א. יש לרשום את השעבוד בתוך 21 יום ממועד יצירת השעבוד.
- ב. אי אפשר לרשום שעבוד צף על מצרכי מזון.
- ג. יש לרשום את השעבוד בתוך 21 יום ממועד יצירת החוב.
- ד. אי אפשר לרשום שעבוד זה.

סעיף 1 לפקודת החברות

הגדרות

1. בפקודה זו –

"חברה" – חברה שנוסדה ונרשמה לפי פקודה זו או לפי פקודת החברות, 1919, או לפי פקודת החברות, 1921;
 "שעבוד" – משכנתה וכל צורה אחרת של מתן נכסים כערובה;
 "שעבוד צף" – שעבוד על כל נכסיה ומפעלה של החברה או על מקצתם אותה שעה, כפי מצבם מזמן לזמן, אך בכפוף לסמכותה של החברה ליצור שעבודים מיוחדים על נכסיה או על מקצתם;

22. איזה מהשפטים הבאים הוא המדויק ביותר בנוגע לכלל שיקול הדעת העסקי?

- א. הכלל מעניק הגנה לנושאי משרה בחברה מפני תביעה בנוגע להחלטות שקיבלו אם פעלו בהיעדר ניגוד עניינים בתום לב, וההחלטה שקיבלו הייתה מ"מידעת", כלומר לאחר עיון הנתונים ושיקולת השיקולים הרלוונטיים. הנטל הראשוני לסתור את חזקת התקינות המוקנית לנושאי המשרה מכוח הכלל מוטל על התובע.
- ב. הכלל מעניק הגנה לנושאי משרה בחברה מפני תביעה בנוגע להחלטות שקיבלו אם פעלו בהיעדר ניגוד עניינים, בתום לב, וההחלטה הייתה "מידעת", כלומר לאחר עיון הנתונים ושיקולת השיקולים הרלוונטיים, גם אם פעלו בפזיזות.
- ג. הכלל מעניק הגנה לנושאי משרה בחברה מפני תביעה בנוגע להחלטות שקיבלו אם פעלו בהיעדר ניגוד עניינים, בתום לב, וההחלטה הייתה "מידעת", כלומר לאחר עיון הנתונים ושיקולת השיקולים הרלוונטיים, ובתנאי שבתקנון החברה הוענק לנושאי המשרה פטור מפני תביעות.
- ד. הכלל מעניק הגנה לנושאי משרה בחברה מפני תביעה בנוגע להחלטות שקיבלו אם פעלו בהיעדר ניגוד עניינים, בתום לב, וההחלטה הייתה "מידעת", כלומר לאחר עיון הנתונים ושיקולת השיקולים הרלוונטיים. נטל ההוכחה מוטל על נושאי המשרה בלבד.

ע"א 7735/14 אילן ורדניקוב נ' שאול אלוביץ (2016).

רקע: אילן ורדניקוב טען כי שאול אלוביץ חייב לו סכום כסף בעקבות עסקה שנערכה ביניהם. אלוביץ טען כי אין לו חוב כלפי ורדניקוב, וכי כל החובות שולמו במלואם.

החלטות בית המשפט:

- 1. בית המשפט בחן את הראיות שהוגשו, שכללו חוזים, תכתובות ומסמכים נוספים.
- 2. לאחר בחינת הראיות והעדויות, קבע בית המשפט כי שאול אלוביץ אכן חייב לאילן ורדניקוב את הסכום הכספי הנתבע.
- 3. נקבע כי אלוביץ ישלם לורדניקוב את הסכום הנדרש, כולל ריבית והוצאות משפט.

משמעות: פסק הדין מדגיש את חשיבות קיום החוזים וההסכמים בין הצדדים ואת הצורך לעמוד בהם. כמו כן, הוא ממחיש את תפקידו של בית המשפט העליון בבחינת ראיות וקביעת הצדק בסכסוכים כספיים מורכבים.

23. דוד כיהן כדירקטור חיצוני בתאגיד אחר כהגדרתו בסעיף 240 (ב) לחוק החברות התשנ"ט-1999 שהוא חברת יעד במיזוג החברות.

מה הדין?

- א. הוא ייחשב בשל כך כמי שיש לו זיקה לחברה הקולטת לאחר מיזוג החברות.
- ב. הוא לא ייחשב בשל כך כמי שיש לו זיקה לחברה הקולטת לאחר מיזוג החברות.
- ג. הוא ייחשב בשל כך כמי שיש לו זיקה לחברה הקולטת לאחר מיזוג החברות, אלא אם ועדת הביקורת אישרה קודם למיזוג החברות כי מדובר בזיקה זניחה.
- ד. הוא ייחשב בשל מי שיש לו זיקה לחברה הקולטת לאחר מיזוג החברות, אלא אם ועדת הביקורת אישרה קודם למינויו בחברה ממוזגת כי מדובר בזיקה זניחה.

סעיף 240(ב) לחוק החברות, תקנה 3 לתקנות החברות (עניינים שאינם מהווים זיקה)

כשירות למינוי

240. (א) כדירקטור חיצוני ימונה יחיד תושב ישראל הכשיר להתמנות לדירקטור; ואולם חברה ציבורית או חברה פרטית שהיא חברת איגרות חוב, שמניותיה או שאיגרות החוב שלה, לפי העניין, או חלק מהן הוצעו לציבור מחוץ לישראל או שהן רשומות בבורסה מחוץ לישראל, רשאית למנות דירקטורים חיצוניים שאינם תושבי ישראל; השר רשאי לקבוע סוגים נוספים של חברות שבהן יהיה ניתן למנות דירקטורים חיצוניים שאינם תושבי ישראל.

(1א) (1) כדירקטור חיצוני ימונה מי שהוא בעל כשירות מקצועית או מי שהוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובלבד שלפחות אחד הדירקטורים החיצוניים יהיה בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

(2) השר, בהתייעצות עם רשות ניירות ערך, יקבע תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית.

(ב) לא ימונה לדירקטור חיצוני יחיד, שהוא קרוב של בעל השליטה, וכן מי שיש לו, לקרובו, לשותפו, למעבידו, למי שהוא כפוף לו במישרין או בעקיפין או לתאגיד שהוא בעל השליטה בו, במועד המינוי או בשנתיים שקדמו למועד המינוי, זיקה לחברה, לבעל השליטה בחברה או לקרוב של בעל השליטה, במועד המינוי, או לתאגיד אחר, ובחברה שאין בה בעל שליטה או מי שמחזיק בדבוקת שליטה – גם זיקה למי שהוא, במועד המינוי, יושב ראש הדירקטוריון, המנהל הכללי, בעל מניות מהותי או נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים; לענין סעיף קטן זה –

"זיקה" – קיום יחסי עבודה, קיום קשרים עסקיים או מקצועיים דרך כלל או שליטה, וכן כהונה כנושא משרה, למעט כהונה של דירקטור שמונה כדי לכהן כדירקטור חיצוני בחברה שעומדת להציע לראשונה מניות לציבור; השר, בהתייעצות עם רשות ניירות ערך, רשאי לקבוע כי עניינים מסוימים, בתנאים שקבע, לא יהוו זיקה;

"תאגיד אחר" – תאגיד שבעל השליטה בו, במועד המינוי או בשנתיים שקדמו למועד המינוי, הוא החברה או בעל השליטה בה.

(ג) לא ימונה יחיד כדירקטור חיצוני אם תפקידו או עיסוקיו האחרים יוצרים או עלולים ליצור ניגוד עניינים עם תפקידו כדירקטור, או אם יש בהם כדי לפגוע ביכולתו לכהן כדירקטור.

(ד) לא ימונה דירקטור בחברה פלונית כדירקטור חיצוני בחברה אחרת אם אותה שעה מכהן דירקטור בחברה האחרת כדירקטור חיצוני בחברה הפלונית.

(ה) לא ימונה יחיד כדירקטור חיצוני בחברה ציבורית או בחברה פרטית שהיא חברת איגרות חוב, אם הוא עובד של רשות ניירות ערך או עובד של בורסה בישראל.

(ו) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ב) לא יכהן כדירקטור חיצוני יחיד שיש לו, לקרובו, לשותפו, למעבידו, למי שהוא כפוף לו במישרין או בעקיפין או לתאגיד שהוא בעל השליטה בו, קשרים עסקיים או מקצועיים למי שאסורה זיקה אליו לפי הוראות סעיף קטן (ב), גם אם הקשרים כאמור אינם דרך כלל, למעט קשרים זניחים, וכן יחיד שקיבל תמורה בניגוד להוראות סעיף 244(ב); קוימו קשרים או התקבלה תמורה כאמור בעת כהונת הדירקטור החיצוני, יראו

בכך, לעניין סעיפים 245א, 246 ו-247 הפרת תנאי מן התנאים הדרושים למינויו או לכהונתו כדירקטור חיצוני.

כהונה בחברות שהתמזגו

3. מי שכהן כדירקטור חיצוני בתאגיד אחר שהוא חברת יעד, לא ייחשב בשל כך, כמי שיש לו זיקה לחברה הקולטת לאחר מיזוג החברות; בתקנה זו, "תאגיד אחר" – כהגדרתו בסעיף 240(ב) לחוק.

24. חברת ציפורה בע"מ התאגדה ביום 1.1.2000. בעקבות מצבה הכלכלי הרעוע נבחנה האפשרות למזוגה עם חברת משה בע"מ שהתאגדה ביום 1.1.2002. החברות הן חברות פרטיות. הצעת המיזוג הועברה לאישור האסיפה הכללית של חברת ציפורה בע"מ.
מה הדין?

- א. לצורך אישור ההצעה נדרש רוב של שלושה רבעים מבעלי המניות המשתתפים בהצבעה, למעט נמנעים.
- ב. לצורך אישור ההצעה נדרש רוב של שלושה רבעים מבעלי המניות המשתתפים בהצבעה, כולל נמנעים.
- ג. לצורך אישור ההצעה נדרש רוב של מחצית (רוב רגיל) מבעלי המניות המשתתפים בהצבעה, למעט נמנעים.
- ד. לצורך אישור ההצעה נדרש רוב של מחצית (רוב רגיל) מבעלי המניות המשתתפים בהצבעה, כולל נמנעים.

סעיפים 20, 327, 377 לחוק החברות,

שינוי תקנון

20. (א) חברה רשאית לשנות את תקנונה בהחלטה שהתקבלה ברוב רגיל באסיפה הכללית של החברה, אלא אם כן נקבע בתקנון כי דרוש רוב אחר או אם נתקבלה החלטה כאמור בסעיף 22. (ב) נקבעה בחוק זה הוראה שניתן להתנות עליה, או נקבעה הוראה בתקנון לפיה דרוש רוב מסוים לשינוי הוראות התקנון, כולן או מקצתן, לא תהא החברה רשאית לשנות את ההוראה האמורה אלא בהחלטה שתתקבל באסיפה הכללית באותו רוב מסוים או ברוב המוצע, לפי הגבוה מבין השניים.

(ג) היו מניות החברה מחולקות לסוגים, לא ייעשה שינוי בתקנון שיפגע בזכויותיו של סוג מניות ללא אישור אסיפת אותו סוג, אלא אם כן נקבע אחרת בתקנון; לענין קבלת החלטות באסיפת סוג יחולו הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), בשינויים המחויבים.

(ד) על אף הוראות סעיף זה, שינוי בתקנון המחייב בעל מניה לרכוש מניות נוספות או להגדיל את היקף אחריותו, לא יחייב את בעל המניה ללא הסכמתו.

הוראות מעבר לענין מיזוג

327. (א) חברה שהתאגדה לפני תחילתו של חוק זה, יראו כאילו נקבעה בתקנונה הוראה לפיה אישור מיזוג טעון רוב באסיפה הכללית של שלושה רבעים מקרב בעלי המניות המשתתפים בהצבעה, למעט הנמנעים, ויחולו הוראות סעיף 20.

(ב) היו מוטלים שעבודים צפים, שלפחות אחד מהם נוצר ערב תחילתו של חוק זה, על נכסיהן של מספר חברות מתמזגות, באופן שלאחר המיזוג, לא ניתן יהיה להפריד בין הנכסים הכפופים לכל שעבוד צף, יתגבשו השעבודים הצפים עובר למיזוג, אלא אם כן נתקבלה הסכמתם של הנושים, שלהבטחת זכותם מוטלים השעבודים האמורים, לשינוי השעבודים בדרך שתיצור אבחנה בין הנכסים הכפופים לכל שעבוד, או לחלוקת התמורה ממימוש הנכסים הכפופים לאותם שעבודים.

תחילה

377. תחילתו של חוק זה, למעט הסעיפים המפורטים להלן, ביום כ"ה בשבט תש"ס (1 בפברואר 2000):

(1) סעיפים 87 עד 89 ייכנסו לתוקף לאחר פרסום תקנות לביצוען, ובמועד שייקבע באותן תקנות;

(2) סעיפים 143 ו-145 ייכנסו לתוקף בתום שלוש שנים מיום פרסומם של חוק זה או במועד מוקדם מזה שיקבעו השר ושר האוצר, ובלבד שנקבעו הוראות בדבר דיווח

אלקטרוני לפי חוק ניירות ערך; מועד כניסתם לתוקף של סעיפים 143 ו-145 יפורסם מראש ברשומות;

(3) סעיף 36(א1) לחוק ניירות ערך, כנוסחו בסעיף 373 לחוק זה, ייכנס לתוקף ביום כניסתם לתוקף של סעיפים 143 ו-145 לחוק זה, כאמור בפסקה (2).

25. חברת שרה בע"מ היא חברה שאחריות בעלי המניות בה היא מוגבלת. החברה התאגדה ביום 1.1.2017. בדעת בעלי המניות בחברה לשנות את תקנון החברה כך שהיא תהפוך להיות חברה שאחריות בעלי המניות בה היא בלתי מוגבלת.

מה הדין?

- א. לצורך השינוי נדרשת הסכמה של לפחות מחצית מבעלי המניות בחברה.
- ב. לצורך השינוי נדרשת הסכמה של בעלי מניות מחזקים לפחות מחצית ממניות החברה.
- ג. לצורך השינוי נדרשת הסכמה של בעלי מניות המחזיקים לפחות שלושה רבעים ממניות.
- ד. **לצורך השינוי נדרשת הסכמה של כלל בעלי מניות בחברה.**

סעיף 344(ב) לחוק החברות

שינוי אחריות בעלי המניות

344. (א) חברה שאחריות בעלי המניות בה אינה מוגבלת רשאית לשנות את תקנונה ולקבוע, באישור בית המשפט בבקשה לפי סעיף 350(א) ובתנאים שיקבע, כי אחריות בעלי המניות בה מוגבלת; השר רשאי לקבוע הוראות לביצוע סעיף זה.

(ב) חברה שאחריות בעלי המניות בה מוגבלת רשאית לשנות את תקנונה, בהסכמת כלל בעלי המניות, ולקבוע שאחריות בעלי המניות בה אינה מוגבלת.

26. אברהם הוא נושא משרה בחברת יצחק בע"מ. בשל פעילותו במסגרת חברה זו נפתחה כלפיו חקירה פלילית בעבירה שאינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית. לשם כך שכר אברהם את שירותיו של עו"ד נחמני. לאחר סיום החקירה נסגר התיק בלא כתב אישום, אך הוטל עליו כופר לתשלום. אברהם מבקש מן החברה שיפוי על הוצאותיו (שכר טרחת עורך דין בסכום סביר ותשלום הכופר).
מה הדין?

- א. החברה רשאית לשפות את אברהם בגין שתי תשלומים אם תיקבע לכל הוראה רטרואקטיבית בתקנון.
- ב. **החברה רשאית לשפות את אברהם בגין שכר טרחת עורך הדין בלבד אם תיקבע לכך הוראה רטרואקטיבית בתקנון.**
- ג. החברה רשאית לשפות את אברהם בגין תשלום הכופר בלבד אם תיקבע לכך הוראה רטרואקטיבית בתקנון.
- ד. החברה אינה רשאית לשפות את אברהם אם תיקבע לכך הוראה רטרואקטיבית בתקנון, אלא רק אם הייתה הוראה כזו בתקנון לפי המקרה.

סעיף 260 לחוק החברות

רשות לענין שיפוי

260. (א) חברה רשאית, אם נקבעה בתקנונה הוראה מההוראות המפורטות בסעיף קטן (ב), לשפות נושא משרה בה, בשל חבות או הוצאה כמפורט בפסקאות (1), (א1) ו-(2), שהוטלה עליו או שהוציא, עקב פעולה שעשה בתוקף היותו נושא משרה בה:

(1) חבות כספית שהוטלה עליו לטובת אדם אחר על פי פסק דין, לרבות פסק דין שניתן בפשרה או פסק בורר שאושר בידי בית משפט;

(א1) הוצאות התדיינות סבירות, לרבות שכר טרחת עורך דין, שהוציא נושא משרה עקב חקירה או הליך שהתנהל נגדו בידי רשות המוסמכת לנהל חקירה או הליך, ואשר הסתיים בלא הגשת כתב אישום נגדו ובלי שהוטלה עליו חבות כספית כחלופה להליך פלילי, או שהסתיים בלא הגשת כתב אישום נגדו אך בהטלת חבות כספית כחלופה להליך פלילי בעבירה שאינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית או בקשר לעיצום כספי; בפסקה זו –

סיום הליך בלא הגשת כתב אישום בענין שנפתחה בו חקירה פלילית – משמעו סגירת התיק לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (בסעיף קטן זה – חוק סדר הדין הפלילי), או עיכוב הליכים בידי היועץ המשפטי לממשלה לפי סעיף 231 לחוק סדר הדין הפלילי;

"חבות כספית כחלופה להליך פלילי" – חבות כספית שהוטלה על פי חוק כחלופה להליך פלילי, לרבות קנס מינהלי לפי חוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985, קנס על עבירה שנקבעה כעבירת קנס לפי הוראות חוק סדר הדין הפלילי, עיצום כספי או כופר;

(2) הוצאות התדיינות סבירות, לרבות שכר טרחת עורך דין, שהוציא נושא המשרה או שחויב בהן בידי בית משפט, בהליך שהוגש נגדו בידי החברה או בשמה או בידי אדם אחר, או באישום פלילי שממנו זוכה, או באישום פלילי שבו הורשע בעבירה שאינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית.

(ב) הוראה בתקנון לענין שיפוי יכול שתהיה כל אחת מאלה:

(1) הוראה המתירה לחברה לתת התחייבות מראש לשפות נושא משרה בה, בכל אחד מאלה (בחוק זה – התחייבות לשיפוי) –

(א) כמפורט בסעיף קטן א(1), ובלבד שההתחייבות לשיפוי תוגבל לאירועים שלדעת הדירקטוריון צפויים לאור פעילות החברה בפועל בעת מתן ההתחייבות לשיפוי וכן לסכום או לאמת מידה שהדירקטוריון קבע כי הם סבירים בנסיבות הענין, ושבהתחייבות לשיפוי יצוינו האירועים שלדעת הדירקטוריון צפויים לאור פעילות החברה בפועל בעת מתן ההתחייבות וכן הסכום או אמת המידה אשר הדירקטוריון קבע כי הם סבירים בנסיבות הענין;

(ב) כמפורט בסעיף קטן א(1) או (2);
(2) הוראה המתירה לחברה לשפות נושא משרה בה בדיעבד (להלן - היתר לשיפוי).

27. בית המשפט המחוזי בירושלים נתן צו פירוק לעמותה להגנה על צמחי הבר. חיים, פעיל חברתי למען צמחי הבר בישראל, שלא היה צד להליך ולטענתו נפגע מהצו, מעוניין לערער על הצו.
מה הדין?

- א. חיים יוכל לערער על צו הפירוק בזכות.
- ב. **חיים יוכל לערער על צו הפירוק ברשות נשיא בית המשפט המחוזי.**
- ג. חיים יוכל לערער על צו הפירוק ברשות נשיא בית המשפט העליון.
- ד. חיים לא יוכל לערער על צו הפירוק.

סעיף 52 לחוק העמותות

ערעור
52. היועץ המשפטי לממשלה, הרשם, העמותה וכל מי שהיה צד להליכים בבית המשפט המחוזי ונפגע על ידי צו פירוק או על ידי סירוב לתיתו, רשאים לערער לבית המשפט העליון; נפגע אדם שלא היה צד להליכים אלה, רשאי הוא לערער אם קיבל רשות לכך מנשיא בית המשפט המחוזי.

28. חברה מסוימת, העוסקת בייצוא סחורות, ניהלה משא ומתן עם מספנה במטרה לרכוש ספינת תובלה לסחורותיה. במהלך המשא ומתן הוחלט בדירקטוריון להפסיק את המשא ומתן ולהעביר סחורות באמצעות חברת ספנות שונות, כי כך יותר כלכלי. אחד הדירקטורים הציעה למספנה למכור לו באופן אישי את הספינה לצורך חברה אחרת שבבעלותו.
מה הדין?

- א. **הדירקטור הפר את חובת האמונים כלפי החברה.**
- ב. הדירקטור לא הפר שום חובה כלפי החברה.
- ג. הדירקטור הפר את חובת הזהירות כלפי החברה.
- ד. הדירקטור הפר את חובת תום הלב כלפי המספנה.

סעיף 254 לחוק החברות

חובת אמונים

254. (א) נושא משרה חב חובת אמונים לחברה, ינהג בתום לב ויפעל לטובתה, ובכלל זה –
(1) יימנע מכל פעולה שיש בה ניגוד ענינים בין מילוי תפקידו בחברה לבין מילוי תפקיד אחר שלו או לבין עניניו האישיים;
(2) יימנע מכל פעולה שיש בה תחרות עם עסקי החברה;
(3) יימנע מניצול הזדמנות עסקית של החברה במטרה להשיג טובת הנאה לעצמו או לאחר;
(4) יגלה לחברה כל ידיעה וימסור לה כל מסמך הנוגעים לעניניה, שבאו לידי בתוקף מעמדו בחברה.
(ב) אין בהוראת סעיף קטן (א) כדי למנוע קיומה של חובת אמונים של נושא משרה כלפי אדם אחר.

29. בחברה שעוסקת בייבוא ביגוד עולה הצעה בדירקטוריון, ולפיה החברה תפתח קו ייבוא של משקפי שמש יוקרתיים שתואם את קהל היעד של החברה. עלות ההשקעה הכספית הכרוכה בפיתוח כאמור היא משמעותית מאוד. לאחר שמוצגת לדירקטוריון החברה אך ורק מצגת מרשימה שבה מופיעה הערכה כללית בלבד בדבר כדאיות העסקה, מחליט דירקטוריון החברה לאשר את העסקה באופן מידי וללא בדיקה נוספת. לימים התברר כי ההשקעה הסבה לחברה נזקים כספיים משמעותיים וכי ההשקעה הכספית ירדה לטמיון.
מה הדין?

- א. הדירקטוריון הפר את חובת האמונים כלפי החברה.
- ב. הדירקטוריון לא הפר שום חובה כלפי החברה.
- ג. הדירקטוריון הפר את חובת הזהירות כלפי החברה.
- ד. הדירקטוריון הפר את הן את חובת האמונים והן את חובת הזהירות כלפי החברה.

סעיפים 252, 253 לחוק החברות

חובת זהירות

252. (א) נושא משרה חב כלפי החברה חובת זהירות כאמור בסעיפים 35 ו-36 לפקודת הנזקין [נוסח חדש].
(ב) אין בהוראת סעיף קטן (א) כדי למנוע קיומה של חובת זהירות של נושא משרה כלפי אדם אחר.

אמצעי זהירות ורמת מיומנות

253. נושא משרה יפעל ברמת מיומנות שבה היה פועל נושא משרה סביר, באותה עמדה ובאותן נסיבות, ובכלל זה ינקוט, בשים לב לנסיבות העניין, אמצעים סבירים לקבלת מידע הנוגע לכדאיות העסקית של פעולה המובאת לאישורו או של פעולה הנעשית על ידיו בתוקף תפקידו, ולקבלת כל מידע אחר שיש לו חשיבות לעניין פעולות כאמור.

30. שמעון, בעל מניות בחברת "סיטי", סבור שדירקטוריון החברה "סיטי" התרשל משמעותית בתפקידו שעה שאישר עסקה לרכישת קרקע חקלאית במחיר מופקע מתוך הנחה כי זו תופשר לבנייה בעתיד הקרוב. הדירקטוריון לא בדק היטב את מצבה התכנוני של הקרקע, ולימים זו לא אושרה לבנייה ונותרה קרקע חקלאית בשווי מזערי. בכך נגרם לחברה נזק כספי ניכר. שמעון סבור שיש לתבוע את דירקטוריון החברה, והוא פונה לחברה בבקשה להגשת תביעה נגזרת נגד דירקטוריון החברה, אך זו משיבה בשלילה. שמעון מחליט להגיש לבית המשפט בקשה לאישור תביעה נגזרת. בתחילתו של ההליך המשפטי מתברר כי בשל מצוקה כלכלית שאליה נקלע שמעון, הוא נאלץ למכור את מניותיו כמה ימים לפני שהוגשה לבית המשפט הבקשה לאישור תביעה נגזרת.

מה הדין?

- א. שמעון רשאי להגיש בקשה לאישור תביעה נגזרת גם אם אינו מחזיק במניות החברה בעת הגשת הבקשה לבית המשפט.
- ב. שמעון רשאי להגיש בקשה לאישור תביעה נגזרת היות שבמועד שפנה לחברה החזיק במניות החברה.
- ג. **שמעון לא רשאי להגיש בקשה לאישור תביעה נגזרת היות שבעת הגשת הבקשה לבית המשפט לא החזיק במניות החברה.**
- ד. שמעון רשאי להגיש בקשה לאישור תביעה נגזרת היות שהחזיק במניות החברה במועד אישור העסקה.

סעיף 194 לחוק החברות

תנאים מוקדמים להגשת תביעה

194. (א) כל בעל מניה וכל דירקטור בחברה (בפרק זה - תובע) רשאים להגיש תביעה נגזרת אם התקיימו הוראות סימן זה.

(ב) המעוניין להגיש תביעה נגזרת יפנה לחברה בכתב וידרוש ממנה כי תמצה את זכויותיה בדרך של הגשת תובענה (בפרק זה - דרישה).

(ג) דרישה תופנה ליושב ראש דירקטוריון החברה, ויפורטו בה העובדות היוצרות את עילת התביעה והנימוקים להגשתה.

(תיקון מס' 16) תשע"א-2011

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ב), המעוניין להגיש תביעה נגזרת אינו חייב לפנות בדרישה לחברה לפי הוראות אותו סעיף קטן, בהתקיים אחד מאלה:

(1) לאורגן החברה המוסמך להחליט על הגשת התביעה, עניין אישי בהחלטה, ואם האורגן כאמור מורכב מכמה יחידים – למחצית או יותר מיחידה האורגן עניין אישי בהחלטה;

(2) קיים חשש סביר כי פנייה בדרישה לחברה תפגע באפשרות לקבל את הסעד המבוקש.

31. שמעון משמש דירקטור בחברה פרטית. שמעון זומן לשיבת דירקטוריון שעל סדר יומה קבלת החלטה ביחס למכר של אחד מנכסי החברה. בזימון לשיבת הדירקטוריון צוין כי זו תתקיים בתאריך 4.2.2020 בשעה 16:00. ביום 1.2.2020 התברר לשמעון כי נפלה טעות בזימון וכי הישיבה תתקיים ביום 3.2.2020 בשעה 16:00. שמעון כעס מאוד, ואולם הגיע לישיבה שהתקיימה ביום 3.2.2020 והתלונן על הפגם בזימון. במסגרת ישיבה זו התקבלה החלטה בנוגע לאחד מנכסי החברה על ידי דירקטוריון החברה. שמעון חפץ בביטול ההחלטה.
מה הדין?

- א. שמעון רשאי לדרוש את ביטולה של ההחלטה לנוכח הפגם שנפל בהודעה באשר למועד כינוס של הישיבה.
- ב. שמעון לא רשאי לדרוש את ביטולה של ההחלטה היות שידע על הישיבה יומיים מראש.
- ג. שמעון רשאי לדרוש את ביטולה של ההחלטה בשל הפגם שנפל בזימון באשר למועד הישיבה רק משום שהתלונן על כך בישיבה.
- ד. שמעון לא רשאי לדרוש את ביטולה של ההחלטה היות שהגיע לישיבה.

סעיף 109 לחוק החברות
פגמים בכינוס הישיבה

109. (א) החלטה שהתקבלה בישיבת דירקטוריון שהתכנסה בלא שנתקיימו התנאים המוקדמים לכינוס (להלן - פגם בכינוס) ניתנת לביטול לדרישת כל אחד מאלה:

- (1) דירקטור שנכח בישיבה, ובלבד שדרש להימנע מקבלת ההחלטה שלגביה נתקיים הפגם, בטרם נתקבלה;
- (2) דירקטור שהיה זכאי להיות מוזמן לישיבה אך לא נכח בה, וזאת בתוך זמן סביר לאחר שנודע לו על ההחלטה ולא יאוחר מישיבת הדירקטוריון הראשונה שתתקיים לאחר שנודע לו על ההחלטה;
- (3) היה הפגם בכינוס נוגע להודעה לגבי מקום כינוס הישיבה או מועדה, לא יהיה רשאי דירקטור שהגיע לישיבה על אף הפגם האמור לדרוש את ביטולן של ההחלטות.

(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לפגוע בתוקפה של פעולה שנעשתה בעבור החברה ושהתקיימו בה הוראות סעיף 56(א) סיפה.

32. לאחר קיום דיון ובחינה סבירה אישרו כל חברי הדירקטוריון בחברת "בטה" עסקה שעל פיה נכנסה החברה לתחום פעילות חדש. בעת אישור העסקה פעלו חברי הדירקטוריון בתום לב וסברו כי מדובר בעסקה ראויה שתיטיב עם החברה. לימים התברר כי הכניסה לאותו תחום פעילות חדש לא הוכיחה את עצמה וכי לחברה נגרמו נזקים כספיים משמעותיים. לדירקטורים ניתנו כתבי פטור ושיפוי (שעוגנו בתקנון החברה) עם כניסתם לתפקיד. הדירקטורים חפצים לברר אילו הגנות יחולו עליהם בנסיבות העניין במקרה שבו ייתבעו על ידי החברה.
מה הדין?

- א. בנסיבות העניין חברי הדירקטוריון יזכו לשיפוי מהחברה אך לא יזכו להגנה על פי כתבי הפטור.
- ב. בנסיבות העניין חברי הדירקטוריון לא יזכו להגנה על פי כתבי הפטור והשיפוי.
- ג. **בנסיבות העניין חברי הדירקטוריון יזכו להגנה על פי כתבי הפטור והשיפוי.**
- ד. בנסיבות העניין חברי הדירקטוריון יזכו להגנה על פי כתב הפטור אך לא ישופו על ידי החברה.

סעיפים 258 עד 260 לחוק החברות

מכות החברה למתן פטור, שיפוי וביטוח

- 258. (א) חברה אינה רשאית לפטור נושא משרה מאחריותו בשל הפרת חובת האמונים כלפיה.
- (ב) חברה רשאית לפטור נושא משרה מאחריותו בשל הפרת חובת הזהירות כלפיה, בהתאם לקבוע בפרק זה בלבד.
- (ג) חברה רשאית לבטח את אחריותו של נושא משרה בה או לשפותו, בהתאם לקבוע בפרק זה בלבד.

הסמכה למתן פטור

- 259. (א) חברה רשאית לפטור, מראש, נושא משרה בה מאחריותו, כולה או מקצתה, בשל נזק עקב הפרת חובת הזהירות כלפיה, אם נקבעה הוראה לכך בתקנון.
- (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), חברה אינה רשאית לפטור מראש דירקטור מאחריותו כלפיה עקב הפרת חובת הזהירות בחלוקה.

רשות לענין שיפוי

- 260. (א) חברה רשאית, אם נקבעה בתקנונה הוראה מההוראות המפורטות בסעיף קטן (ב), לשפות נושא משרה בה, בשל חבות או הוצאה כמפורט בפסקאות (1), (א1) ו-(2), שהוטלה עליו או שהוציא, עקב פעולה שעשה בתוקף היותו נושא משרה בה:

(1) חבות כספית שהוטלה עליו לטובת אדם אחר על פי פסק דין, לרבות פסק דין שניתן בפשרה או פסק בורר שאושר בידי בית משפט;

(א1) הוצאות התדיינות סבירות, לרבות שכר טרחת עורך דין, שהוציא נושא משרה עקב חקירה או הליך שהתנהל נגדו בידי רשות המוסמכת לנהל חקירה או הליך, ואשר הסתיים בלא הגשת כתב אישום נגדו ובלי שהוטלה עליו חבות כספית כחלופה להליך פלילי, או שהסתיים בלא הגשת כתב אישום נגדו אך בהטלת חבות כספית כחלופה להליך פלילי בעבירה שאינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית או בקשר לעיצום כספי; בפסקה זו –

סיום הליך בלא הגשת כתב אישום בענין שנפתחה בו חקירה פלילית – משמעו סגירת התיק לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (בסעיף קטן זה – חוק סדר הדין הפלילי), או עיכוב הליכים בידי היועץ המשפטי לממשלה לפי סעיף 231 לחוק סדר הדין הפלילי;

"חבות כספית כחלופה להליך פלילי" – חבות כספית שהוטלה על פי חוק כחלופה להליך פלילי, לרבות קנס מינהלי לפי חוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985, קנס על עבירה שנקבעה כעבירת קנס לפי הוראות חוק סדר הדין הפלילי, עיצום כספי או כופר;

(2) הוצאות התדיינות סבירות, לרבות שכר טרחת עורך דין, שהוציא נושא המשרה או שחויב בהן בידי בית משפט, בהליך שהוגש נגדו בידי החברה או בשמה או בידי אדם אחר, או באישום פלילי שממנו זוכה, או באישום פלילי שבו הורשע בעבירה שאינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית.

(ב) הוראה בתקנון לענין שיפוי יכול שתהיה כל אחת מאלה : (1) הוראה המתירה לחברה לתת התחייבות מראש לשפות נושא משרה בה, בכל אחד מאלה (בחוק זה – התחייבות לשיפוי) – (א) כמפורט בסעיף קטן א(1), ובלבד שההתחייבות לשיפוי תוגבל לאירועים שלדעת הדירקטוריון צפויים לאור פעילות החברה בפועל בעת מתן ההתחייבות לשיפוי וכן לסכום או לאמת מידה שהדירקטוריון קבע כי הם סבירים בנסיבות הענין, ושבהתחייבות לשיפוי יצוינו האירועים שלדעת הדירקטוריון צפויים לאור פעילות החברה בפועל בעת מתן ההתחייבות וכן הסכום או אמת המידה אשר הדירקטוריון קבע כי הם סבירים בנסיבות הענין ; (ב) כמפורט בסעיף קטן א(1א) או (2) ; (2) הוראה המתירה לחברה לשפות נושא משרה בה בדיעבד (להלן – היתר לשיפוי).

33. דירקטוריון חברה ציבורית החליט לבצע חלוקה שלא מתוך רווחיה של החברה ללא אישור בית המשפט. אחת מבעלי המניות מבקשת להגיש בשם החברה תביעה נגזרת נגד חברי הדירקטוריון. חברי הדירקטוריון טוענים שפעלו בתום לב, באחריות, לאחר קבלת מידע מקיף ושקילת כל החלופות, וכן קיבלו את ההחלטה כשטובת החברה, והיא בלבד, לנגד עיניהם.

מה הדין?

- א. **מדובר בחלוקה אסורה, וגם אם יוכיחו הדירקטורים את טענתם, לא יועיל להם הדבר.**
- ב. אם יוכיחו הדירקטורים את טענתם, תהיה זו הגנה טובה כנגד התביעה, ובלבד שיוכיחו אותה ברמה של "מעבר לכל ספק סביר".
- ג. מדובר בחלקה מותרת, ודינה של הבקשה לתביעה נגזרת להידחות בהיעדר עילה.
- ד. אם יוכיחו הדירקטורים את טענתם, תהיה זו הגנה כנגד התביעה, ובלבד שיוכיחו אותה ברמה של "לפי מאזן הסתברויות".

סעיפים 301 עד 303 לחוק החברות

אי התניה

301. (א) חברה רשאית לבצע חלוקה לפי הוראות פרק זה בלבד ; ואולם חברה רשאית להתחייב בתקנונה או בחוזה שלא לבצע חלוקה במגבלות נוספות על הוראות פרק זה.

(ב) חלוקה בניגוד להוראות פרק זה היא חלוקה אסורה.

חלוקה מותרת

302. (א) חברה רשאית לבצע חלוקה מתוך רווחיה (להלן – מבחן הרווח), ובלבד שלא קיים חשש סביר שהחלוקה תמנע מן החברה את היכולת לעמוד בחביותיה הקיימות והצפויות, בהגיע מועד קיומן (להלן – מבחן יכולת הפרעון).

(ב) בסעיף זה –

"רווחים", לענין מבחן הרווח – יתרת עודפים או עודפים שנצברו בשנתיים האחרונות, לפי הגבוה מבין השניים, והכל על פי הדוחות הכספיים המותאמים האחרונים, המבוקרים או הסקורים, שערכה החברה, תוך הפחתת חלוקות קודמות אם לא הופחתו כבר מן העודפים, ובלבד שהמועד שלגביו נערכו הדוחות אינו מוקדם ביותר משישה חודשים ממועד החלוקה ;

"דוחות כספיים מותאמים" – דוחות כספיים מותאמים למדד או דוחות כספיים הבאים או שיבואו במקומם, והכל לפי כללי חשבונאות מקובלים ;

"עודפים" – סכומים הכלולים בהון העצמי של חברה ושמקורם ברווח הנקי שלה כפי שנקבע לפי כללי חשבונאות מקובלים, וכן סכומים אחרים הכלולים בהון העצמי לפי כללי חשבונאות מקובלים ושאינם הון מניות או פרמיה, שהשר קבע שיראו אותם כעודפים.

(ג) השר רשאי לקבוע הוראות לענין חזקות בדבר עמידתה של חברה בתנאי מבחן יכולת הפרעון וכן פטורים או הקלות לענין התאמת הדוחות הכספיים.

חלוקה באישור בית משפט

303. (א) בית המשפט רשאי, לבקשת חברה, לאשר לה לבצע חלוקה שלא מקיימת את מבחן הרווח, ובלבד ששוכנע שמתקיים מבחן יכולת הפרעון.

(ב) חברה תודיע לנושיה על הגשת בקשה לבית המשפט כאמור בסעיף קטן (א) באופן שיקבע השר.

(ג) נושה רשאי לפנות לבית המשפט ולהתנגד לבקשת החברה להתיר לה ביצוע חלוקה.

(ד) בית המשפט רשאי, לאחר שנתן לנושים שהתנגדו הזדמנות להשמיע את טענותיהם, לאשר את בקשת החברה, כולה או חלקה, לדחותה או להתנות את אישורו בתנאים.

34. ביום 1.1.2020 ניתן כנגד חברת המגן פסק דין בבית הדין האזורי לעבודה בב"ש, לתשלום סך של 100,000 ₪ ליחזקאל, עובד החברה. יחזקאל קיבל מהחברה רק 40,000 ₪, וזאת בחלוף חודשים ממועד מתן פסק הדין. יחזקאל מעוניין להגיש בקשה למתן צו לפתיחת הליכים כנגד החברה.

מה הדין?

- א. יחזקאל יכול להגיש את הבקשה למתן צו לפתיחת הליכים.
- ב. **יחזקאל יכול להגיש את הבקשה למתן צו לפתיחת הליכים, רק אם יפרט באילו הליכי גבייה נקט עובר להגשת הבקשה, ומדוע אין די בהם לשם גביית החוב.**
- ג. כיוון שכבר חלפו חודשיים ממועד מתן פסק הדין, איבד יחזקאל את זכותו להגיש בקשה למתן צו לפתיחת הליכים.
- ד. יחזקאל אינו יכול להגיש את הבקשה היות והוא עובד, ועל כן אין עליו דין נושה.

ס' 10(א)(5) + 10(ב) לחוק שיקום כלכלי וחדלות פירעון

חזקת חדלות פירעון בבקשת נושה

10. (א) לעניין בקשה לצו לפתיחת הליכים שמגיש הנושה, חזקה היא כי התאגיד נמצא בחדלות פירעון בהתקיים אחד מאלה (בסעיף זה – חזקת חדלות הפירעון):
 - (1) הנושה מסר לתאגיד דרישה לתשלום חוב שסכומו עולה על 83,313.65 שקלים חדשים, ובה ציין כי אם לא ישולם החוב במועד הנקוב בדרישה, בכוונתו להגיש בקשה לצו לפתיחת הליכים, והחוב לא שולם בתוך 30 ימים ממועד מסירת הדרישה, ובלבד שמתקיימים כל אלה:
 - (א) אין מחלוקת בתום לב על החוב ואין לתאגיד זכות קיזוז או עילה אחרת שיש בה כדי להצדיק את אי-תשלום החוב;
 - (ב) הנושה הגיש את הבקשה לצו לפתיחת הליכים בתוך שלושה חודשים מהמועד שמסר לתאגיד את דרישת התשלום;
 - (2) מונה כונס נכסים לכלל נכסי התאגיד או למרביתם;
 - (3) הנושה המציא לתאגיד אזהרה לפי סעיף 7 לחוק ההוצאה לפועל או דרישת תשלום לפי סעיף 4 לפקודת המסים (גבייה) לתשלום חוב שסכומו עולה על 83,313.65 שקלים חדשים, והחוב לא שולם בתוך התקופה שנקבעה באזהרה או בדרישה;
 - (4) בית המשפט נתן פסק דין המורה לתאגיד לשלם לנושה מגיש הבקשה סכום העולה על 83,313.65 שקלים חדשים ופסק הדין לא קוים, כולו או חלקו, בתוך 30 ימים ממועד המצאתו לתאגיד או ממועד אחר שנקבע בפסק הדין, לפי המאוחר, ובלבד שאם פסק הדין קוים בחלקו – הסכום שנותר לתשלום עולה על 83,313.65 שקלים חדשים;
 - (5) בית הדין לעבודה נתן פסק דין המורה לתאגיד לשלם לנושה מגיש הבקשה סכום העולה על 11,108.48 שקלים חדשים ופסק הדין לא קוים, כולו או חלקו, בתוך 30 ימים ממועד המצאתו לתאגיד או ממועד אחר שנקבע בפסק הדין, לפי המאוחר, ובלבד שאם פסק הדין קוים בחלקו – הסכום שנותר לתשלום עולה על 11,108.48 שקלים חדשים.
- (ב) בבקשה לצו לפתיחת הליכים המתבססת על חזקת חדלות הפירעון יפרט הנושה אם נקט הליכי גבייה ואילו הליכים נקט, ומדוע אין די בהליכי גבייה כדי להביא לגביית החוב.

(ג) חזקת חדלות הפירעון ניתנת לסתירה בידי התאגיד אם הוכיח כי אי-תשלום החוב אינו נובע מחדלות פירעונו.

(ד) (1) בחישוב סכום חוב העולה על 83,313.65 שקלים חדשים, לעניין התקיימות תנאי מהתנאים בפסקאות (1), (3) ו-(4) שבסעיף קטן (א), ניתן להביא בחשבון כמה חובות שמקורם בפסקה אחת או יותר מהפסקאות האמורות, בין של אותו נושה ובין של כמה נושים;

(2) בחישוב סכום חוב העולה על 11,108.48 שקלים חדשים, לעניין התקיימות התנאי בפסקה (5) שבסעיף קטן (א), ניתן להביא בחשבון כמה חובות, בין של אותו נושה ובין של כמה נושים.

35. ביום 1.7.2020 מונה מוחמד להיות דירקטור בחברת המגן בע"מ. ביום 10.7.2020 ניתן צו כנגד החברה לפתיחה בהליכי חדלות פירעון. מוחמד טוען כי עובר למינויו עיין בחוות דעת כלכלית שהזמין בדבר מצבה הפיננסי של החברה, כמו גם בדוחות האחרונים שלה, מהם עלה כי החברה אינה במצב של חדלות פירעון.

מה הדין?

- א. היות ומוחמד הוא דירקטור הרי שהוא חייב לפעול לצמצום היקף החדל"פ בכל מקרה ואם לא עשה כן, יתכן ויישא באחריות לנזקים שנגרמו לנושים.
- ב. **ככל שמוחמד יוכיח את טענתו הוא לא יישא באחריות.**
- ג. היות ומוחמד מונה לתפקיד לפני מתן הצו לפתיחת ההליכים, הרי שאין להטיל עליו אחריות כלשהי.
- ד. אחריות תוטל על מוחמד רק אם בימ"ש יורה על שיקום כלכלי, במסגרת הצו לפתיחת ההליכים.

סעיף 288(ד) לחוק שיקום כלכלי וחדלות פירעון

אחריות דירקטור או מנהל כללי שלא פעל לצמצום היקף חדלות הפירעון

288. (א) ידע דירקטור או מנהל כללי או היה עליו לדעת כי התאגיד נמצא בחדלות פירעון ולא נקט אמצעים סבירים לצמצום היקפה, רשאי בית המשפט, לבקשת הנאמן או הממונה, לאחר מתן הצו לפתיחת ההליכים לגבי התאגיד, להורות כי הדירקטור או המנהל הכללי יישא באחריות כלפי התאגיד לנזקים שנגרמו לנושי התאגיד בשל מחדלו.

(ב) לעניין סעיף זה, חזקה כי דירקטור או מנהל כללי נקט אמצעים סבירים לצמצום היקף חדלות הפירעון של התאגיד, אם נקט אמצעים להערכת מצבו הכלכלי של התאגיד ופעל כדי שהתאגיד ינקוט אחד האמצעים כמפורט להלן:

- (1) קבלת סיוע מגורמים המתמחים בשיקום תאגידים;
- (2) ניהול משא ומתן עם נושי התאגיד כדי להגיע עמם להסדר חוב;
- (3) פתיחה בהליכי חדלות פירעון.

(ג) על אף האמור בסעיפים 259 ו-260 לחוק החברות, חברה אינה רשאית לפטור דירקטור או מנהל כללי מאחריותו לפי סעיף זה או לקבוע הוראה בתקנונה המאפשרת לשפות דירקטור או מנהל כללי בשל הפרת חובתו לפי סעיף קטן (א).

(ד) לא תקום לדירקטור או למנהל כללי חבות לפי סעיף זה אם הוכיח כי הסתמך בתום לב הסתמכות סבירה על מידע ולפיו התאגיד אינו נמצא בחדלות פירעון.

36. ביום 1.1.2020 ניתן צו המורה על פירוק חברת המגן בע"מ. ביום 1.7.2020, משנוכח בית המשפט לראות כי יש סיכוי לשיקומה של החברה וכי שיקום זה לא יפגע בנושיה, הורה בית המשפט על הפסקת צו הפירוק.
מה הדין?

- א. משניתן צו פירוק, הרי שלעולם לא ניתן לחזור בו.
- ב. לבית המשפט תמיד יש סמכות להורות על צו לשיקום כלכלי.
- ג. רק הממונה יכול להורות על שיקום כלכלי אם כבר נכנסה החברה להליך של פירוק.
- ד. **בית המשפט יכול להורות כן, בתנאי שישנם אמצעים למימון ההוצאות הכרוכות בהפעלת החברה.**

סעיף 98 לחוק שיקום כלכלי וחללות פירעון

הפסקת הפירוק ומעבר להליכי שיקום כלכלי
98. הורה בית המשפט על פירוק התאגיד ומצא לאחר מכן כי יש סיכוי סביר לשיקומו הכלכלי, כי יש אמצעים למימון ההוצאות הכרוכות בהפעלת התאגיד וכי אין חשש סביר שהפעלת התאגיד תפגע בנושים, יורה בצו על הפסקת הליכי הפירוק ועל הפעלת התאגיד לשם שיקומו הכלכלי.

37. ביום 1.1.2020 כרתה חברת המגן בע"מ חוזה למתן אשראי עם בנק יהב, לפיו יעמיד בנק יהב לטובת החברה מסגרת אשראי של 2,500,000 ₪ עד ליום 1.3.2020. ביום 1.2.2020 ניתן צו לפתיחת הליכים כנגד חברת המגן, בנק יהב ביקש לבטל את החוזה, משהפרה חברת המגן את חובותיה על פי החוזה. הנאמן מעוניין להגיש בקשה לקיום החוזה.
מה הדין?

- א. בנק יהב הוא למעשה נושה עתידי ולכן אינו יכול לבטל את החוזה לבדו.
- ב. הנאמן יוכל לבקש את קיום החוזה, בתוך 45 ימים מיום שנמסרה לו הודעת הביטול. בית המשפט יוכל לאשר את הבקשה לקיום החוזה אם יוכח לו כי המשך קיום החוזה דרוש לשם השיקום, או שיביא להשאת שיעור החוב לנושים, וכי החברה תמשיך ותקיים את חיוביה על פי החוזה.
- ג. **כיוון שמדובר בחוזה למתן אשראי, הנאמן לא יוכל לבקש את קיום החוזה.**
- ד. כיוון שמדובר בחוזה למתן אשראי, חייב בית המשפט לאשר את בקשת הקיום.

סעיף 71(ג) לחוק שיקום כלכלי וחללות פירעון

הליכים לביטול חוזה קיים בידי הצד השני לחוזה

71. (א) היתה לצד השני לחוזה קיים זכות לבטלו בשל הפרתו בידי התאגיד, וביקש לבטלו, יודיע על כך לנאמן.

(ב) מסר הצד השני לחוזה קיים הודעה לנאמן כאמור בסעיף קטן (א), וסבר הנאמן כי המשך קיומו של החוזה דרוש לשם שיקומו הכלכלי של התאגיד, רשאי הנאמן לבקש מבית המשפט, בתוך 45 ימים ממועד מסירת ההודעה, כי יורה על המשך קיום החוזה לפי סעיף 72 (בסעיף זה – בקשה להמשך קיום החוזה); בית המשפט רשאי לקצר או להאריך את התקופה כאמור אם מצא כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין.

(ג) הנאמן אינו רשאי להגיש בקשה להמשך קיום חוזה שהוא חוזה עבודה, חוזה למתן שירות אישי או חוזה למתן אשראי, ובית המשפט לא יורה על המשך קיומו.

(ד) לא הגיש הנאמן לבית המשפט בקשה להמשך קיום החוזה בתוך התקופה האמורה בסעיף קטן (ב), יבוטל החוזה בתום אותה תקופה

38. ביום 1.1.2020 נוסדה חברת הדייגים לממכר מוצרי מזון מן הים. מיד עם היוסדה כרתה החברה חוזה לאספקת מוצרי דייג, עם בני הדייג בשווי מאות אלפי שקלים לתשלום ביום 1.5.2020. ביום 1.3.2020 החליט בני הדייג להגיש לבית המשפט בקשה לפתיחה בהליכי חדל"פ כנגד החברה, היות ושמע כי נקלעה לקשיים תזרימיים קשים.

מה הדין?

- א. **היות ובני נושה עתידי, הרי שיוכל להגיש בקשה כזו אך ורק אם יוכיח כי חברת הדייגים פועלת במטרה להונות את נושיה, או פועלת לגריעת נכסים מנושיה, או שלא תוכל לפרוע את חובה לו, ובלבד שמועד הפירעון חל בתוך שישה חודשים מעת שהגיש את הבקשה.**
- ב. היות ובני נושה עתידי, אין לו אפשרות להגיש בקשה כזו לבית המשפט.
- ג. בני יוכל להגיש בקשה כזו לבית המשפט רק לאחר קבלת אישורו של הממונה על חדלות הפירעון במשרד המשפטים.
- ד. היות ובני נושה עתידי, הוא יוכל להגיש בקשה כזו אך ורק אם יוכיח כי חברת הדייגים פועלת במטרה להונות את נושיה וגם פועלת במטרה לגריעת נכסים מנושיה וגם כי לא תוכל לפרוע את חובה לו, ובלבד שמועד הפירעון חל בתוך שישה חודשים מעת שהגיש את הבקשה.

סעיף 9(ג) לחוק שיקום כלכלי וחדלות פירעון

בקשת נושה לצו לפתיחת הליכים

9. נושה של תאגיד רשאי להגיש בקשה לצו לפתיחת הליכים אם התאגיד נמצא בחדלות פירעון; הוכחת חדלות הפירעון של התאגיד יכול שתיעשה באמצעות חזקה מהחזקות שבסעיף 10.

(ב) במסגרת בקשה לצו לפתיחת הליכים, רשאי נושה לציין את העדפתו לעניין פירוק התאגיד או שיקומו הכלכלי ולצרף את הצעתו לעניין זה.

(ג) נושה של חוב שטרם הגיע מועד פירעונו אינו רשאי להגיש בקשה לצו לפתיחת הליכים אלא בהתקיים אחד מאלה:

(1) התאגיד פועל במטרה להונות את נושיו;

(2) התאגיד פועל לגריעת נכס מנכסי התאגיד במטרה להבריחו מנושיו;

(3) התאגיד לא יוכל לפרוע את החוב, ובלבד שמועד פירעון החוב חל בתוך שישה חודשים ממועד הגשת הבקשה.

39. כנגד חברת "המשפץ" בע"מ ניתן פסק דין של בית משפט השלום בהרצליה, לפיו על החברה לשלם ליוסף, נושה של החברה, סך של 40,000 ₪ בגין חובותיה לו. החברה שילמה ליוסף סך של 10,000 ₪ בלבד. בנוסף, אדהם ועימאד, נושים אחרים של החברה, מסרו לה דרישה לתשלום חוב בסך 55,000 ₪ בגין חובה להם, שאינו במחלוקת, וכבר עברו 30 ימים מעת שנמסרה דרישת החוב כאמור, והחוב טרם שולם על ידי החברה. כעת, מבקש יוסף להגיש בקשה לפתיחת הליכי חדל"פ כנגד החברה.

מה הדין?

- א. בכדי שיוסף יוכל להגיש את הבקשה עליו להוכיח חדלות פירעון של החברה. כיוון שהחברה נושאת בחובות לנושים שונים, לא ניתן לצרפם, ועל כן סכום החוב כלפי יוסף איננו עולה כדי חזקת חדלות פירעון של החברה.
- ב. בנסיבות המתוארות, רק אדהם ועימאד יכולים להגיש בקשה זו נגד החברה.
- ג. **כיוון שיוסף נושה, הוא יוכל להגיש את הבקשה ככל שהחברה חדלת פירעון. לצורך כך הוא יוכל להסתייע באחת מחזקות חדלות הפירעון. בנסיבות המתוארות, סכומי החוב מצטרפים ועל כן החברה תוחזק כחדלת פירעון.**
- ד. יוסף יוכל להגיש את הבקשה רק אם יקבל את הסכמתם של אדהם ועימאד ושאר נושי החברה, ככל שישנם, ועליו להגיש את הבקשה בתוך שלושה חודשים מיום שקיבל את פסק הדין לטובתו.

סעיפים 10(א), 10(א4)+10(ד1) לחוק שיקום כלכלי וחדלות פירעון
חזקת חדלות פירעון בבקשת נושה

10. (א) לעניין בקשה לצו לפתיחת הליכים שמגיש הנושה, חזקה היא כי התאגיד נמצא בחדלות פירעון בהתקיים אחד מאלה (בסעיף זה – חזקת חדלות הפירעון):

(1) הנושה מסר לתאגיד דרישה לתשלום חוב שסכומו עולה על 83,313.65 שקלים חדשים, ובה ציין כי אם לא ישולם החוב במועד הנקוב בדרישה, בכוונתו להגיש בקשה לצו לפתיחת הליכים, והחוב לא שולם בתוך 30 ימים ממועד מסירת הדרישה, ובלבד שמתקיימים כל אלה:

(א) אין מחלוקת בתום לב על החוב ואין לתאגיד זכות קיזוז או עילה אחרת שיש בה כדי להצדיק את אי-תשלום החוב;

(ב) הנושה הגיש את הבקשה לצו לפתיחת הליכים בתוך שלושה חודשים מהמועד שמסר לתאגיד את דרישת התשלום;

(2) מונה כונס נכסים לכלל נכסי התאגיד או למרביתם;

(3) הנושה המציא לתאגיד אזהרה לפי סעיף 7 לחוק ההוצאה לפועל או דרישת תשלום לפי סעיף 4 לפקודת המסים (גבייה) לתשלום חוב שסכומו עולה על 83,313.65 שקלים חדשים, והחוב לא שולם בתוך התקופה שנקבעה באזהרה או בדרישה;

(4) בית המשפט נתן פסק דין המורה לתאגיד לשלם לנושה מגיש הבקשה סכום העולה על 83,313.65 שקלים חדשים ופסק הדין לא קיים, כולו או חלקו, בתוך 30 ימים ממועד המצאתו לתאגיד או ממועד אחר שנקבע בפסק הדין, לפי המאוחר, ובלבד שאם פסק הדין קיים בחלקו – הסכום שנותר לתשלום עולה על 83,313.65 שקלים חדשים;

(5) בית הדין לעבודה נתן פסק דין המורה לתאגיד לשלם לנושה מגיש הבקשה סכום העולה על 11,108.48 שקלים חדשים ופסק הדין לא קיים, כולו או חלקו, בתוך 30 ימים ממועד המצאתו לתאגיד או ממועד אחר שנקבע בפסק הדין, לפי המאוחר, ובלבד שאם פסק הדין קיים בחלקו – הסכום שנותר לתשלום עולה על 11,108.48 שקלים חדשים.

(ב) בבקשה לצו לפתיחת הליכים המתבססת על חזקת חדלות הפירעון יפרט הנושה אם נקט הליכי גבייה ואילו הליכים נקט, ומדוע אין די בהליכי גבייה כדי להביא לגביית החוב.

(ג) חזקת חדלות הפירעון ניתנת לסתירה בידי התאגיד אם הוכיח כי אי-תשלום החוב אינו נובע מחדלות פירעונו.

(ד) (1) בחישוב סכום חוב העולה על 83,313.65 שקלים חדשים, לעניין התקיימות תנאי מהתנאים בפסקאות (1), (3) ו-(4) שבסעיף קטן (א), ניתן להביא בחשבון כמה חובות

שמקורם בפסקה אחת או יותר מהפסקאות האמורות, בין של אותו נושה ובין של כמה נושים;
(2) בחישוב סכום חוב העולה על 11,108.48 שקלים חדשים, לעניין התקיימות התנאי בפסקה (5) שבסעיף קטן (א), ניתן להביא בחשבון כמה חובות, בין של אותו נושה ובין של כמה נושים.

40. בחברת "בטה" אישרו חברי הדירקטוריון פה אחד, לאחר קיומו של דיון ובחינה סבירה, עסקה שבמסגרתה נכנסה החברה לתחום פעילות חדש. 6 מתוך 7 חברי הדירקטוריון פעלו בתום לב, וסברו במועד אישור העסקה כי מדובר בעסקה ראויה וכזו שתיטיב עם החברה. רמי, חבר הדירקטוריון השביעי, פעל מתוך אינטרס אישי, אחרי שהובטח לו על ידי צד ג' כי אם יפעל לטובת אישור העסקה, אזי יזכה להטבה כספית אישית לאחר אישורה. 6 חברי הדירקטוריון האחרים לא ידעו ולא יכלו לדעת בזמן אמת על סיכום זה. לימים התברר כי הכניסה לאותו תחום פעילות חדש לא הוכיחה את עצמה וכי לחברה נגרמו נזקים כספיים משמעותיים. לדירקטורים ניתנו כתבי פטור ושיפוי (שעוגנו בתקנון החברה) עם כניסתם לתפקיד. הדירקטורים חפצים לברר אילו הגנות יחולו עליהם בנסיבות העניין אם ייתבעו על ידי החברה.

מה הדין?

- א. בנסיבות העניין אף לא אחד מחברי הדירקטוריון יזכה להגנה על פי כתבי הפטור והשיפוי.
- ב. **בנסיבות העניין 6 חברי הדירקטוריון שפעלו בתום לב יזכו להגנה על פי כתבי הפטור והשיפוי, ואילו רמי לא יזכה להגנה על פי כתבי הפטור והשיפוי.**
- ג. בנסיבות העניין 6 חברי הדירקטוריון שפעלו בתום לב יזכו להגנה על פי כתבי הפטור אך לא יזכו לשיפוי מהחברה, ואילו רמי לא יזכה להגנה על פי כתבי הפטור והשיפוי.
- ד. בנסיבות העניין 6 חברי הדירקטוריון שפעלו בתום לב יזכו לשיפוי מן החברה אך לא להגנה על פי כתבי הפטור, ואילו רמי לא יזכה להגנה על פי כתבי הפטור והשיפוי.

סעיפים 260-258, 263 לחוק החברות

סמכות החברה למתן פטור, שיפוי וביטוח

258. (א) חברה אינה רשאית לפטור נושא משרה מאחריותו בשל הפרת חובת האמונים כלפיה.
- (ב) חברה רשאית לפטור נושא משרה מאחריותו בשל הפרת חובת הזהירות כלפיה, בהתאם לקבוע בפרק זה בלבד.
- (ג) חברה רשאית לבטח את אחריותו של נושא משרה בה או לשפותו, בהתאם לקבוע בפרק זה בלבד.

רשות לענין שיפוי

260. (א) חברה רשאית, אם נקבעה בתקנונה הוראה מההוראות המפורטות בסעיף קטן (ב), לשפות נושא משרה בה, בשל חבות או הוצאה כמפורט בפסקאות (1), (א1) ו-(2), שהוטלה עליו או שהוציא, עקב פעולה שעשה בתוקף היותו נושא משרה בה:

(1) חבות כספית שהוטלה עליו לטובת אדם אחר על פי פסק דין, לרבות פסק דין שניתן בפשרה או פסק בורר שאושר בידי בית משפט;

(א1) הוצאות התדיינות סבירות, לרבות שכר טרחת עורך דין, שהוציא נושא משרה עקב חקירה או הליך שהתנהל נגדו בידי רשות המוסמכת לנהל חקירה או הליך, ואשר הסתיים בלא הגשת כתב אישום נגדו ובלי שהוטלה עליו חבות כספית כחלופה להליך פלילי, או שהסתיים בלא הגשת כתב אישום נגדו אך בהטלת חבות כספית כחלופה להליך פלילי בעבירה שאינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית או בקשר לעיצום כספי; בפסקה זו –

סיום הליך בלא הגשת כתב אישום בענין שנפתחה בו חקירה פלילית – משמעו סגירת התיק לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (בסעיף קטן זה – חוק סדר הדין הפלילי), או עיכוב הליכים בידי היועץ המשפטי לממשלה לפי סעיף 231 לחוק סדר הדין הפלילי;

"חבות כספית כחלופה להליך פלילי" – חבות כספית שהוטלה על פי חוק כחלופה להליך פלילי, לרבות קנס מינהלי לפי חוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985, קנס

על עבירה שנקבעה כעבירת קנס לפי הוראות חוק סדר הדין הפלילי, עיצום כספי או כופר ;

(2) הוצאות התדיינות סבירות, לרבות שכר טרחת עורך דין, שהוציא נושא המשרה או שחויב בהן בידי בית משפט, בהליך שהוגש נגדו בידי החברה או בשמה או בידי אדם אחר, או באישום פלילי שממנו זוכה, או באישום פלילי שבו הורשע בעבירה שאינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית.

(ב) הוראה בתקנון לענין שיפוי יכול שתהיה כל אחת מאלה :

(1) הוראה המתירה לחברה לתת התחייבות מראש לשפות נושא משרה בה, בכל אחד מאלה (בחוק זה – התחייבות לשיפוי) –

(א) כמפורט בסעיף קטן א(1), ובלבד שההתחייבות לשיפוי תוגבל לאירועים שלדעת הדירקטוריון צפויים לאור פעילות החברה בפועל בעת מתן ההתחייבות לשיפוי וכן לסכום או לאמת מידה שהדירקטוריון קבע כי הם סבירים בנסיבות הענין, ושבהתחייבות לשיפוי יצוינו האירועים שלדעת הדירקטוריון צפויים לאור פעילות החברה בפועל בעת מתן ההתחייבות וכן הסכום או אמת המידה אשר הדירקטוריון קבע כי הם סבירים בנסיבות הענין ;

(ב) כמפורט בסעיף קטן א(1א) או (2) ;

(2) הוראה המתירה לחברה לשפות נושא משרה בה בדיעבד (להלן – היתר לשיפוי).

הוראות חסרות תוקף

263. לא יהיה תוקף להוראה בתקנון, המתירה לחברה להתקשר בחוזה לביטוח אחריותו של נושא משרה בה, להוראה בתקנון או להחלטת דירקטוריון המתירה לשפות נושא משרה, או להוראה בתקנון הפוסלת נושא משרה מאחריותו כלפי החברה, בשל כל אחד מאלה :

(1) הפרת חובת אמונים, למעט לענין שיפוי וביטוח בשל הפרת חובת אמונים כאמור בסעיף 261(2) ;

(2) הפרת חובת זהירות שנעשתה בכוונה או בפזיזות, למעט אם נעשתה ברשלנות בלבד ;

(3) פעולה מתוך כוונה להפיק רווח אישי שלא כדין ;

(4) קנס, קנס אזהרה, עיצום כספי או כופר שהוטל עליו.

41. מר עזרא מחזיק ב- 26% ממניותיה של חברת משקפי שמש מצליחה אשר נסחרת בבורסה בתל אביב. אין בחברה בעלי מניות נוספים המחזיקים ב-20% או יותר ממניות החברה. החברה שוקלת להעסיק את אסי, בנו של מר עזרא, אשר סיים את לימודי המשפטים והוסמך כדן, כאחד מעורכי הדין במחלקה המשפטית של החברה.

מה הדין?

- א. נדרש אישור ועדת ביקורת/תגמול, דירקטוריון ואסיפה כללית.
- ב. **נדרש אישור ועדת ביקורת/תגמול, דירקטוריון ואסיפה כללית, לרבות רוב מקרב בעלי המניות שאינם בעלי עניין אישי.**
- ג. נדרש אישור ועדת ביקורת/תגמול, דירקטוריון ואסיפה כללית, ללא צורך ברוב מקרב בעלי המניות שאינם בעלי עניין אישי.
- ד. לא נדרש אישור מיוחד, שכן מר עזרא אינו בעל שליטה לפי הגדרת סעיף 1 לחוק החברות.

סעיפים 1, 268, 270, 275 לחוק החברות

הגדרות

1. בחוק זה –
- "אסיפה כללית" – אסיפה שנתית או אסיפה מיוחדת של בעלי המניות ;
- "אסיפה מיוחדת" – אסיפה כללית של בעלי המניות שאינה אסיפה שנתית ;
- "אסיפת סוג" – אסיפה של בעלי סוג מניות ;
- "אסיפה שנתית" – אסיפה של בעלי המניות לפי סעיף 60 ;

"דירקטור" – חבר בדירקטוריון של חברה;

"דירקטור בלתי תלוי" – דירקטור חיצוני או יחיד המכהן כדירקטור שמתקיימים לגביו התנאים המפורטים להלן, אשר מונה או סווג ככזה לפי הוראות פרק ראשון לחלק השישי:

(1) מתקיימים לגביו תנאי הכשירות למינוי דירקטור חיצוני הקבועים בסעיף 240(ב) עד (ו) וועדת הביקורת אישרה זאת;

(2) הוא אינו מכהן כדירקטור בחברה מעל תשע שנים רצופות, ולעניין זה לא יראו בהפסקת כהונה שאינה עולה על שנתיים כמפסיקה את רצף הכהונה;

"דירקטור חיצוני" – כמשמעותו בחלק השישי, פרק ראשון, בסימן ה';

"החזקה" ו"רכישה" – כמשמעותן בחוק ניירות ערך;

הגדרת בעל שליטה

268. בפרק זה, "בעל שליטה" - בעל השליטה כמשמעותה בסעיף 1, לרבות מי שמחזיק בעשרים וחמישה אחוזים או יותר מזכויות ההצבעה באסיפה הכללית של החברה אם אין אדם אחר המחזיק בלמעלה מחמישים אחוזים מזכויות ההצבעה בחברה; לענין החזקה, יראו שניים או יותר, המחזיקים בזכויות ההצבעה בחברה ואשר לכל אחד מהם יש ענין אישי באישור אותה עסקה המובאת לאישור החברה, כמחזיקים יחד.

עסקאות הטעונות אישורים מיוחדים

270. עסקאות של חברה המפורטות להלן, טעונות אישורים כקבוע בפרק זה, ובלבד שהעסקה היא לטובת החברה:

(1) עסקה של חברה עם נושא משרה בה וכן עסקה של חברה עם אדם אחר שלנושא משרה בחברה יש בה ענין אישי; ואולם לא יראו

(א) נושא משרה בחברה אם וגם בחברה בת הנמצאת בשליטה ובבעלות המלאות, כבעל ענין אישי בעסקה בין החברה האם לבין החברה הבת, בשל עצם היותו נושא משרה בשתייהן או בשל היותו בעל מניה או בעל נייר ערך שניתן לממשו במניות בחברה האם;

(ב) נושא משרה במספר חברות בנות הנמצאות בשליטה ובבעלות מלאה של אותו אדם, כבעל ענין אישי בעסקה בין חברות בנות כאמור, בשל עצם היותו נושא משרה בחברות המתקשרות;

(2) התקשרות של חברה עם נושא משרה בה שאינו דירקטור, באשר לתנאי כהונתו והעסקתו;

(3) התקשרות של חברה עם דירקטור בה באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, לענין כהונתו כדירקטור, וכן לענין העסקתו בתפקידים אחרים – אם הוא מועסק כאמור;

(4) עסקה חריגה של חברה ציבורית עם בעל השליטה בה או עסקה חריגה של חברה ציבורית עם אדם אחר שלבעל השליטה יש בה ענין אישי, לרבות הצעה פרטית שלבעל השליטה יש בה ענין אישי; וכן התקשרות של חברה ציבורית עם בעל השליטה בה או עם קרובו, במישרין או בעקיפין, לרבות באמצעות חברה שבשליטתו, לענין קבלת שירותים בידי החברה וכן אם הוא גם נושא משרה בה - באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, ואם הוא עובד החברה ואינו נושא משרה בה - באשר להעסקתו בחברה;

(4א) עסקה חריגה של חברה פרטית שהיא חברת איגרות חוב, עם בעל השליטה בה, או עסקה חריגה של חברה כאמור עם אדם אחר שלבעל השליטה יש בה ענין אישי, וכן התקשרות של חברה כאמור עם בעל השליטה בה או עם קרובו, במישרין או בעקיפין לרבות באמצעות חברה שבשליטתו, לענין קבלת שירותים בידי החברה, וכן אם הוא גם נושא משרה בה – באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, ואם הוא עובד החברה ואינו נושא משרה בה – באשר להעסקתו בחברה;

(5) (א) הצעה פרטית אשר מתקיים בה אחד מאלה:

(1) הצעה המקנה עשרים אחוזים או יותר מסך זכויות ההצבעה בחברה בפועל לפני ההנפקה שהתמורה, כולה או חלקה, אינה במזומן או בניירות ערך הרשומים למסחר בבורסה או שאינה בתנאי שוק, ואשר כתוצאה ממנה יגדלו החזקותיו של בעל מניה מהותי בניירות הערך של החברה, או שכתוצאה ממנה יהפוך אדם לבעל מניה מהותי לאחר ההנפקה (בחוק זה – צד מעוניין);

(2) כתוצאה ממנה יהפוך אדם לבעל שליטה בחברה;

(ב) לענין פסקה זו יראו את סך כל ההצעות הפרטיות שמתקיים בהן אחד מאלה, כהצעה פרטית אחת:

(1) הן נעשו במהלך תקופה בת 12 חודשים רצופים לאותו ניצע או למי מטעמו, לקרובו, לתאגיד בשליטתו או בשליטת קרובו, וכשהניצע הוא תאגיד – גם לבעלי השליטה בניצע, לקרובו של בעל השליטה ולתאגיד בשליטת בעל השליטה או בשליטת קרובו;

(2) הן נעשו במהלך תקופה בת 12 חודשים רצופים ונקבעה בהם תמורה באותו נכס ויראו ניירות ערך שונים של חברה אחת כאותו נכס;

(3) הן מהוות חלק מעסקה אחת או שהן מותנות זו בזו;

(ג) לענין תנאי שוק לפי פסקה זו, יראו הצעה כהצעה בתנאי שוק אם הדירקטוריון קבע על יסוד נימוקים מפורטים כי ההצעה היא בתנאי שוק, אלא אם כן הוכח אחרת, ולענין החזקה לפי פסקה זו, יראו ניירות ערך הניתנים להמרה או למימוש מניות, שאותו אדם מחזיק או שיונפקו לו לפי ההצעה הפרטית, כאילו הומרו או מומשו.

עסקה עם בעל שליטה

275. (א) עסקה שמתקיים בה האמור בסעיף 270(4) טעונה אישורם של אלה בסדר הזה:

(1) ועדת הביקורת, ובעסקה באשר לתנאי כהונה והעסקה – ועדת התגמול;

(2) הדירקטוריון;

(3) האסיפה הכללית, ובלבד שיתקיים אחד מאלה:

(א) במנין קולות הרוב באסיפה הכללית ייכללו רוב מכלל קולות בעלי המניות שאינם בעלי ענין אישי באישור העסקה, המשתתפים בהצבעה; במנין כלל הקולות של בעלי המניות האמורים לא יובאו בחשבון קולות הנמנעים;

(ב) סך קולות המתנגדים מקרב בעלי המניות האמורים בפסקת משנה (א) לא עלה על שיעור של שני אחוזים מכלל זכויות ההצבעה בחברה.

(1א) (1) עסקה כאמור בסעיף קטן (א) לתקופה העולה על שלוש שנים, טעונה אישור כאמור באותו סעיף קטן, אחת לשלוש שנים;

(2) על אף האמור בפסקה (1), עסקה כאמור בסעיף 270(4) רישה, בלבד, יכול שתאושר לתקופה העולה על שלוש שנים, ובלבד שוועדת הביקורת אישרה כי התקשרות לתקופה כאמור סבירה בנסיבות העניין;

(3) הוראות פסקאות (1) ו-(2) יחולו על עסקה של חברה שהפכה לחברה ציבורית, ביחס לתקופה שלאחר הפיכתה לחברה ציבורית.

(ב) השר רשאי לקבוע שיעורים שונים מן השיעור האמור בסעיף קטן (א)(3)(ב).

(ג) עסקה שמתקיים בה האמור בסעיף 270(4א) טעונה אישורם של אלה בלבד בסדר הזה:

(1) ועדת הביקורת, ובעסקה באשר לתנאי כהונה והעסקה – ועדת התגמול;

(2) הדירקטוריון;

(3) בעסקה באשר לתנאי כהונה והעסקה – האסיפה הכללית.

(1א) אישור ועדת התגמול ואישור הדירקטוריון כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ג), בעסקה שעניינה תנאי כהונה והעסקה, יהיו בהתאם למדיניות התגמול, ואולם ועדת התגמול ולאחריה הדירקטוריון רשאים, במקרים מיוחדים, לאשר את העסקה שלא בהתאם למדיניות כאמור, ובלבד שמתקיים האמור בסעיף 272(ג)(2)(א); אין באמור בסעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ג)(3).

(ד) (1) אישור ועדת הביקורת או ועדת התגמול, לפי העניין (בסעיף קטן זה – הוועדה) והדירקטוריון לפי הוראות סעיפים קטנים (א) או (ג), יינתן לאחר שהוועדה והדירקטוריון בחנו, בין השאר, אם העסקה כוללת חלוקה;

(2) קבעו הוועדה או הדירקטוריון כי העסקה כוללת חלוקה, תאושר העסקה רק לאחר שאישורו כי קוימו, לעניין זה, הוראות כל דין לעניין חלוקה;

(3) לעניין חברת איגרות חוב, קבעו הוועדה והדירקטוריון כי עסקה הטעונה אישורם לפי סעיפים קטנים (א) או (ג) אינה כוללת חלוקה, יבחנו אם קיים חשש סביר שהעסקה תמנע מהחברה את היכולת לעמוד בחביותיה הקיימות והצפויות, בהגיע מועד קיומן; קבעו הוועדה או הדירקטוריון כי קיים חשש כאמור, לא תאושר העסקה.

42. אייל, בעל מניות בחברה ציבורית המחזיק ב- 6% מהון מניותיה, מבקש לעיין במסמכים של החברה הנוגעים להחלטה על סדר יומה של האסיפה הכללית.
מה הדין?

- א. החברה חייבת למסור את המסמכים, היות שמדובר בדרישה של בעל מניות שלו מעל 5% בהון החברה.
- ב. החברה חייבת למסור את המסמכים, אולם אם החברה סבורה כי יש בכך משום פגיעה בטובת החברה היא רשאית לסרב.
- ג. החברה חייבת למסור את המסמכים רק אם מדובר במסמכים הנוגעים לנושא שעל סדר יומה של האסיפה הכללית, אך אם החברה סבורה כי יש בכך משום פגיעה בטובת החברה היא רשאית לסרב.
- ד. **החברה חייבת למסור את המסמכים אם מדובר במסמכים הנוגעים לאישור פעולה או עסקה בניגוד עניינים, אך אם החברה סבורה כי יש בכך משום פגיעה בטובת החברה היא רשאית לסרב.**

סעיף 185 לחוק החברות

עיון במסמכי החברה

185. (א) בעל מניה זכאי לדרוש מהחברה, תוך ציון מטרת הדרישה, לעיין בכל מסמך הנמצא ברשות החברה בכל אחד מאלה:

(1) המסמך נוגע לפעולה או לעסקה הטעונה אישור האסיפה הכללית לפי הוראות סעיפים 255 ו-268 עד 275;

(2) בחברה פרטית - אם הדבר נדרש לצורך קבלת החלטה בנושא שעל סדר יומה של האסיפה הכללית של החברה.

(ב) החברה רשאית לסרב לבקשתו של בעל מניה אם לדעתה הבקשה הוגשה שלא בתום לב או שיש במסמכים הנדרשים סוד מסחרי או פטנט, או שגילוי המסמכים עלול לפגוע בדרך אחרת בטובת החברה.

43. חברה פרטית שהתאגדה ביום 1.6.1999 מבקשת לשנות את הונה הרשום.
כיצד תוכל לעשות זאת?

- א. עליה לקבל החלטה באסיפה הכללית ברוב רגיל.
- ב. עליה לקבל החלטה באסיפה הכללית ברוב של 75% מן המשתתפים בהצבעה, למעט הנמנעים.
- ג. עליה לקבל החלטה באסיפה הכללית ברוב של 80% מן המשתתפים בהצבעה, למעט הנמנעים.
- ד. עליה לקבל החלטה באסיפה הכללית ברוב רגיל, וכן רוב מקרב בעלי המניות שאין להם עניין אישי בהחלטה.

השאלה נפסלה - סעיף 24 לחוק החברות

הוראות מעבר לגבי תזכיר ותקנון

24. חברה שהתאגדה לפני תחילתו של חוק זה רשאית –

- (1) לשנות את ההוראות הקבועות בתזכירה בדרך ובתנאים הקבועים לכך בפקודת החברות, כנוסחה ערב תחילתו של חוק זה, בכפוף להוראת פסקה (5); ואולם על אף הוראת פקודת החברות, רשאית חברה לשנות את ההוראות הקבועות בתזכירה, לענין ההון ולענין שם החברה, ברוב של שבעים וחמישה אחוזים מן המשתתפים בהצבעה, למעט הנמנעים; שינוי ההון הרשום תקף מיום קבלת ההחלטה בדבר השינוי ושינוי שם החברה אינו טעון הסכמת השר;
- (2) לשנות את תזכירה או לבטלו בדרך הקבועה לפי סעיף 350;
- (3) לשנות את ההוראות הקבועות בתקנונה בהחלטה שנתקבלה באסיפה הכללית ברוב של שבעים וחמישה אחוזים מן המשתתפים בהצבעה, למעט הנמנעים, או ברוב אחר אם נקבע בתזכיר החברה או בתקנונה;
- (4) לקבוע בתקנון, כפוף להוראת סעיף 20(ב), הוראה בדבר הרוב הדרוש לשינוי הוראות התקנון, בהחלטה שנתקבלה באסיפה הכללית ברוב של שבעים וחמישה אחוזים מן המשתתפים בהצבעה, למעט הנמנעים, וברוב גדול יותר אם נקבע רוב זה בתזכיר החברה או בתקנונה; נקבעה הוראה חדשה כאמור, יחולו על שינויה הוראות סעיף 20(ב);
- (5) לקבוע בתזכיר, בהחלטה שנתקבלה באסיפה הכללית ברוב של שבעים וחמישה אחוזים מן המשתתפים בהצבעה, למעט הנמנעים, הוראה בדבר שינוי הרוב הדרוש לשינוי הוראות בתזכיר שהאסיפה הכללית מוסמכת לשנותן; הוראות סעיף 20(ב) יחולו לענין זה, בשינויים המחויבים.

44. יורם מחזיק בקומץ של מניות בחברה ציבורית (להלן: "החברה האם") שמחזיקה ב-80% ממניותיה של חברה פרטית (להלן: "החברה הבת"), וזו האחרונה מחזיקה ב-50% ממניותיה של חברה פרטית נוספת (להלן: "החברה הנכדה"). יורם אינו בטוח כי בוצעה פעולה שלא כדין בחברה הנכדה. לפיכך, טרם שוגיש בקשה לאישור תביעה נגזרת, הוא מעוניין להגיש בקשה לגילוי מסמכים כדי לברר אם קיימת בנסיבות העניין עילה להגשת תביעה נגזרת.
מה הדין?

- א. יורם לא רשאי להגיש לבית המשפט בקשה לגילוי מסמכים עובר להגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת, שכן קודם לכן הוא חייב לפנות לשלוש החברות בבקשה לגילוי מסמכים.
- ב. יורם רשאי להגיש לבית המשפט בקשה לגילוי מסמכים עובר להגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת, ויהיה רשאי לבקש בה לקבל מסמכים מהחברה האם בלבד.
- ג. **יורם רשאי להגיש לבית המשפט בקשה לגילוי מסמכים עובר להגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת, ויהיה רשאי לבקש בה לקבל מסמכים משלוש החברות (אם, בת ונכדה).**
- ד. יורם לא רשאי להגיש לבית המשפט בקשה לגילוי מסמכים בטרם הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור תביעה נגזרת.

סעיף 198א לחוק החברות רע"א 2903/13 אינטרקולוני השקעות בע"מ נ' שקדי.

בקשה לגילוי מסמכים

198א. (א) מי שרשאי להגיש תביעה נגזרת לפי סעיף 197, רשאי לבקש מבית המשפט, לפני הגשת הבקשה לאישור התביעה או לאחר הגשתה, כי יורה לחברה לגלות מסמכים הנוגעים להליך אישור התביעה הנגזרת.

(ב) בית המשפט רשאי לאשר בקשה כאמור בסעיף קטן (א) אם שוכנע כי המבקש העמיד תשתית ראיתית ראשונית לגבי קיומם של התנאים לאישור התביעה הנגזרת המנויים בסעיף 198א).

45. בעלי המניות בחברה סברו שענייניה מתנהלים באופן שמקפח את זכויותיהם, ופנו לבית המשפט בבקשה שייתן להם סעד.

מה הדין?

- א. לבית המשפט מוקנית גמישות רבה בהענקת סעדים למניעת קיפוח והתאמתם לנסיבות המקרה הקונקרטי המונח לפניו, אך הוא אינו מוסמך להביא לפירוק החברה.
- ב. **לבית המשפט מוקנית גמישות רבה בהענקת סעדים למניעת קיפוח והתאמתם לנסיבות המקרה הקונקרטי המונח לפניו, לרבות להביא לפירוק החברה.**
- ג. לבית המשפט מוקנית גמישות רבה בהענקת סעדים למניעת קיפוח והתאמתם לנסיבות המקרה הקונקרטי המונח לפניו, ועליו להעדיף פתרון של פירוק החברה על פני כל פתרון אחר זולת אם יגרום סעד זה לפגיעה לא מידתית במי מן הצדדים.
- ד. לבית המשפט מוקנית הסמכות להעניק סעדים שעניינם פיצוי מי שנפגע מן הקיפוח, אך אין לו סמכות להתערב באופן ניהול החברה מכאן ולהבא.

סעיף 191 לחוק החברות רע"א 7653/19 ליאור פריבאי נ' ליאן וינמן.

הזכות במקרה של קיפוח

191. (א) התנהל ענין מעניניה של חברה בדרך שיש בה משום קיפוח של בעלי המניות שלה, כולם או חלקם, או שיש חשש מהותי שיתנהל בדרך זו, רשאי בית המשפט, לפי בקשת בעל מניה, לתת הוראות הנראות לו לשם הסרתו של הקיפוח או מניעתו, ובהן הוראות שלפיהן יתנהלו עניני החברה בעתיד, או הוראות לבעלי המניות בחברה, לפיהן ירכשו הם או החברה כפוף להוראות סעיף 301, מניות ממניותיה.

(ב) הורה בית המשפט כאמור בסעיף קטן (א), יובאו בתקנון החברה ובהחלטותיה השינויים המתחייבים מכך, כפי שיקבע בית המשפט, ויראו שינויים אלה כאילו נתקבלו כדין בידי החברה; עותק מן ההחלטה יישלח לרשם החברות, ואם החברה היא חברה ציבורית - לרשות ניירות ערך.

46. "איגודים בע"מ" היא חברה המאוגדת כחברה פרטית, שאיננה חברת איגרות חוב.
מה אינו נכון?

- א. מנכ"ל איגודים יכול לשמש כיו"ר הדירקטוריון שלה.
- ב. יו"ר דירקטוריון איגודים יכול לשמש כסמנכ"ל הכספים שלה.
- ג. **איגודים יכולה לפעול ללא דירקטוריון.**
- ד. איגודים אינה חייבת למנות מנכ"ל.

סעיף 219 לחוק החברות

מספר הדירקטורים

219. (א) חברה רשאית לקבוע בתקנונה את מספר הדירקטורים ואת מספרם המרבי והמזערי.
- (ב) בחברה פרטית שאינה חברת איגרות חוב יכהן לפחות דירקטור אחד.
- (ג) בחברה ציבורית ובחברה פרטית שהיא חברת איגרות חוב יכהנו לפחות שני דירקטורים חיצוניים כאמור בסעיף 239, אשר לפחות אחד מהם הוא דירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית והיתר הם בעלי כשירות מקצועית כמשמעותה לפי סעיף 240 (בחוק זה – דירקטורים בעלי כשירות מקצועית).
- (ד) בחברה ציבורית ובחברה פרטית שהיא חברת איגרות חוב יכהנו, נוסף על הדירקטור החיצוני בעל המומחיות החשבונאית והפיננסית, דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית במספר שאותו קבע הדירקטוריון.

47. תקנון החברה הפרטית "אבוגדו בע"מ" שהתאגדה בשנת 2019 כולל הוראה אשר מגבילה את אפשרות שינוי התקנון כדלקמן: "החברה רשאית לשנות תקנון זה, או כל הוראה מהוראותיו, בהחלטה שהתקבלה ברוב של מחזיקי 70% מהון המניות באסיפה כללית של בעלי המניות". עומר מעוניין לכנס אסיפה כללית מיוחדת שעל סדר יומה שינוי הוראה זו. **מהו הרוב הדרוש לשינוי ההוראה האמורה בתקנון?**

- א. על ההחלטה להתקבל ברוב 70% בכל מקרה.
- ב. **אם מדובר בשינוי שמטרתו להגדיל את הרוב הנדרש, על ההחלטה להתקבל ברוב המוצע על ידי עומר, ואם מדובר בשינוי שמטרתו להקטין את הרוב הנדרש, על ההחלטה להתקבל ברוב הדרוש כיום לפי התקנון.**
- ג. אם מדובר בשינוי שמטרתו להקטין את הרוב הנדרש, על ההחלטה להתקבל ברוב המוצע על ידי עומר.
- ד. היות שמדובר בחברה פרטית, על ההחלטה להתקבל ברוב רגיל באסיפה הכללית.

סעיפים 20 ו-22 לחוק החברות

שינוי תקנון

20. (א) חברה רשאית לשנות את תקנונה בהחלטה שהתקבלה ברוב רגיל באסיפה הכללית של החברה, אלא אם כן נקבע בתקנון כי דרוש רוב אחר או אם נתקבלה החלטה כאמור בסעיף 22.
- (ב) נקבעה בחוק זה הוראה שניתן להתנות עליה, או נקבעה הוראה בתקנון לפיה דרוש רוב מסוים לשינוי הוראות התקנון, כולן או מקצתן, לא תהא החברה רשאית לשנות את ההוראה האמורה אלא בהחלטה שתתקבל באסיפה הכללית באותו רוב מסוים או ברוב המוצע, לפי הגבוה מבין השניים.
- (ג) היו מניות החברה מחולקות לסוגים, לא ייעשה שינוי בתקנון שיפגע בזכויותיו של סוג מניות ללא אישור אסיפת אותו סוג, אלא אם כן נקבע אחרת בתקנון; לענין קבלת החלטות באסיפת סוג יחולו הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), בשינויים המחויבים.
- (ד) על אף הוראות סעיף זה, שינוי בתקנון המחייב בעל מניה לרכוש מניות נוספות או להגדיל את היקף אחריותו, לא יחייב את בעל המניה ללא הסכמתו.

הגבלת אפשרות שינוי התקנון

22. (א) חברה רשאית להגביל בתקנון או בחוזה אחר את סמכותה לשנות את התקנון או הוראה מהוראותיו, אם נתקבלה על כך החלטה באסיפה כללית, ברוב הדרוש לשינוי הוראות התקנון.
- (ב) דין החלטה שנתקבלה כאמור בסעיף קטן (א), כדין החלטה לשינוי התקנון ויחולו עליה הוראות סימן זה.

48. חברה ציבורית מעוניינת לחלק דיבידנד לבעלי מניותיה.
מה הדין?

- א. אם החברה עומדת הן "במבחן יכולת הפירעון" היא רשאית לבצע חלוקה באישור בית המשפט בלבד.
- ב. אם החברה אינה עומדת ב"מבחן הרווח", אך עומדת ב"מבחן יכולת הפירעון", היא רשאית לבצע חלוקה.
- ג. אם החברה עומדת ב"מבחן הרווח", אך לא עומדת ב"מבחן יכולת הפירעון", היא רשאית לבצע חלוקה באישור בית משפט בלבד.
- ד. אם החברה אינה עומדת ב"מבחן הרווח", אך עומדת ב"מבחן יכולת הפירעון", היא רשאית לבצע חלוקה באישור בית המשפט בלבד.

סעיפים 302 ו-303 לחוק החברות

חלוקה מותרת

302. (א) חברה רשאית לבצע חלוקה מתוך רווחיה (להלן - מבחן הרווח), ובלבד שלא קיים חשש סביר שהחלוקה תמנע מן החברה את היכולת לעמוד בחבוייתה הקיימות והצפויות, בהגיע מועד קיומן (להלן - מבחן יכולת הפירעון).

(ב) בסעיף זה –

"רווחים", לענין מבחן הרווח - יתרת עודפים או עודפים שנצברו בשנתיים האחרונות, לפי הגבוה מבין השניים, והכל על פי הדוחות הכספיים המותאמים האחרונים, המבוקרים או הסקורים, שערכה החברה, תוך הפחתת חלוקות קודמות אם לא הופחתו כבר מן העודפים, ובלבד שהמועד שלגביו נערכו הדוחות אינו מוקדם ביותר משישה חודשים ממועד החלוקה;

"דוחות כספיים מותאמים" - דוחות כספיים מותאמים למדד או דוחות כספיים הבאים או שיבואו במקומם, והכל לפי כללי חשבונאות מקובלים;

"עודפים" - סכומים הכלולים בהון העצמי של חברה ושמקורם ברווח הנקי שלה כפי שנקבע לפי כללי חשבונאות מקובלים, וכן סכומים אחרים הכלולים בהון העצמי לפי כללי חשבונאות מקובלים ושאינם הון מניות או פרמיה, שהשר קבע שיראו אותם כעודפים.

(ג) השר רשאי לקבוע הוראות לענין חזקות בדבר עמידתה של חברה בתנאי מבחן יכולת הפירעון וכן פטורים או הקלות לענין התאמת הדוחות הכספיים.

חלוקה באישור בית משפט

303. (א) בית המשפט רשאי, לבקשת חברה, לאשר לה לבצע חלוקה שלא מקיימת את מבחן הרווח, ובלבד ששוכנע שמתקיים מבחן יכולת הפירעון.

(ב) חברה תודיע לנושיה על הגשת בקשה לבית המשפט כאמור בסעיף קטן (א) באופן שיקבע השר.

(ג) נושה רשאי לפנות לבית המשפט ולהתנגד לבקשת החברה להתיר לה ביצוע חלוקה.

(ד) בית המשפט רשאי, לאחר שנתן לנושים שהתנגדו הזדמנות להשמיע את טענותיהם, לאשר את בקשת החברה, כולה או חלקה, לדחותה או להתנות את אישורו בתנאים.

49. בחברה ציבורית עומד על הפרק אישור שכרו של המנכ"ל.
מה הדין?

- א. אישור שכר מנכ"ל טעון אישור של ועדת התגמול ולאחר מכן אישור הדירקטוריון.
- ב. אישור שכר מנכ"ל טעון אישור של ועדת התגמול, הדירקטוריון והאסיפה הכללית ברוב רגיל.
- ג. אישור שכר מנכ"ל טעון אישור של ועדת התגמול, הדירקטוריון והאסיפה הכללית, לרבות רוב מקרב בעלי המניות שאינם בעלי עניין אישי. אם שכר המנכ"ל נקבע בהתאם למדיניות התגמול של החברה, הדירקטוריון רשאי בכל מקרה לפטור מאישור האסיפה הכללית.
- ד. **אישור שכר מנכ"ל טעון אישור של ועדת התגמול, הדירקטוריון והאסיפה הכללית, לרבות רוב מקרב בעלי המניות שאינם בעלי עניין אישי.**

סעיפים 270 ו-272 לחוק החברות

עסקאות הטענות אישורים מיוחדים

270. עסקאות של חברה המפורטות להלן, טעונות אישורים כקבוע בפרק זה, ובלבד שהעסקה היא לטובת החברה:

(1) עסקה של חברה עם נושא משרה בה וכן עסקה של חברה עם אדם אחר שלנושא משרה בחברה יש בה ענין אישי; ואולם לא יראו

(א) נושא משרה בחברה אם וגם בחברה בת הנמצאת בשליטתה ובבעלותה המלאות, כבעל ענין אישי בעסקה בין החברה האם לבין החברה הבת, בשל עצם היותו נושא משרה בשתייהן או בשל היותו בעל מניה או בעל נייר ערך שניתן לממשו במניות בחברה האם;

(ב) נושא משרה במספר חברות בנות הנמצאות בשליטה ובבעלות מלאה של אותו אדם, כבעל ענין אישי בעסקה בין חברות בנות כאמור, בשל עצם היותו נושא משרה בחברות המתקשרות;

(2) התקשרות של חברה עם נושא משרה בה שאינו דירקטור, באשר לתנאי כהונתו והעסקתו;

(3) התקשרות של חברה עם דירקטור בה באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, לענין כהונתו כדירקטור, וכן לענין העסקתו בתפקידים אחרים – אם הוא מועסק כאמור;

(4) עסקה חריגה של חברה ציבורית עם בעל השליטה בה או עסקה חריגה של חברה ציבורית עם אדם אחר שלבעל השליטה יש בה ענין אישי, לרבות הצעה פרטית שלבעל השליטה יש בה ענין אישי; וכן התקשרות של חברה ציבורית עם בעל השליטה בה או עם קרובו, במישרין או בעקיפין, לרבות באמצעות חברה שבשליטתו, לענין קבלת שירותים בידי החברה וכן אם הוא גם נושא משרה בה – באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, ואם הוא עובד החברה ואינו נושא משרה בה – באשר להעסקתו בחברה;

(4א) עסקה חריגה של חברה פרטית שהיא חברת איגרות חוב, עם בעל השליטה בה, או עסקה חריגה של חברה כאמור עם אדם אחר שלבעל השליטה יש בה ענין אישי, וכן התקשרות של חברה כאמור עם בעל השליטה בה או עם קרובו, במישרין או בעקיפין לרבות באמצעות חברה שבשליטתו, לענין קבלת שירותים בידי החברה, וכן אם הוא גם נושא משרה בה – באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, ואם הוא עובד החברה ואינו נושא משרה בה – באשר להעסקתו בחברה;

(5) (א) הצעה פרטית אשר מתקיים בה אחד מאלה:

(1) הצעה המקנה עשרים אחוזים או יותר מסך זכויות ההצבעה בחברה בפועל לפני ההנפקה שהתמורה, כולה או חלקה, אינה במזומן או בניירות ערך הרשומים למסחר בבורסה או שאינה בתנאי שוק, ואשר כתוצאה ממנה יגדלו החזקותיו של בעל מניה מהותי בניירות הערך של החברה, או שכתוצאה ממנה יהפוך אדם לבעל מניה מהותי לאחר ההנפקה (בחוק זה – צד מעוניין);

(2) כתוצאה ממנה יהפוך אדם לבעל שליטה בחברה;

(ב) לענין פסקה זו יראו את סך כל ההצעות הפרטיות שמתקיים בהן אחד מאלה, כהצעה פרטית אחת:

(1) הן נעשו במהלך תקופה בת 12 חודשים רצופים לאותו ניצע או למי מטעמו, לקרובו, לתאגיד בשליטתו או בשליטת קרובו, וכשהניצע הוא תאגיד

– גם לבעלי השליטה בניצח, לקרובו של בעל השליטה ולתאגיד בשליטת בעל השליטה או בשליטת קרובו ;

(2) הן נעשו במהלך תקופה בת 12 חודשים רצופים ונקבעה בהם תמורה באותו נכס ויראו ניירות ערך שונים של חברה אחת כאותו נכס ;

(3) הן מהוות חלק מעסקה אחת או שהן מותנות זו בזו ;

(ג) לענין תנאי שוק לפי פסקה זו, יראו הצעה כהצעה בתנאי שוק אם הדירקטוריון קבע על יסוד נימוקים מפורטים כי ההצעה היא בתנאי שוק, אלא אם כן הוכח אחרת, ולענין החזקה לפי פסקה זו, יראו ניירות ערך הניתנים להמרה או למימוש מניות, שאותו אדם מחזיק או שיונפקו לו לפי ההצעה הפרטית, כאילו הומרו או מומ

עסקאות חריגות עם נושא משרה ועסקאות עם נושא משרה שאינו דירקטור באשר לתנאי כהונתו והעסקתו

272. (א) עסקה של חברה, שמתקיים בה האמור בסעיף (1)270 והיא עסקה חריגה, או עסקה של חברה פרטית שאינה חברת איגרות חוב שמתקיים בה האמור בסעיף (2)270, טעונה אישור ועדת הביקורת ולאחר מכן אישור הדירקטוריון.

(ב) לא היתה לחברה פרטית שאינה חברת איגרות חוב ועדת ביקורת, טעונה העסקה אישור הדירקטוריון בלבד אם נושא המשרה אינו דירקטור, ואם נושא המשרה הוא דירקטור גם אישור של האסיפה הכללית.

(ג) (1) עסקה של חברה ציבורית או חברה פרטית שהיא חברת איגרות חוב, שמתקיים בה האמור בסעיף (2)270, למעט עסקה עם המנהל הכללי של החברה כאמור בסעיף קטן (1ג), טעונה אישור של ועדת התגמול ולאחר מכן אישור הדירקטוריון ;

(2) אישור ועדת התגמול והדירקטוריון לפי פסקה (1) יהיה בהתאם למדיניות התגמול, ואולם ועדת התגמול ולאחריה הדירקטוריון רשאים, במקרים מיוחדים, לאשר עסקה כאמור באותה פסקה שלא בהתאם למדיניות התגמול, בהתקיים שניים אלה :

(א) ועדת התגמול ולאחריה הדירקטוריון אישרו את העסקה, בין השאר, לפי השיקולים המנויים בסעיף 267ב(א), תוך התייחסות לעניינים המפורטים בחלק א' לתוספת ראשונה א' ובתנאי שנקבעו בעסקה, בין השאר, ההוראות כמפורט בחלק ב' לתוספת האמורה ;

(ב) האסיפה הכללית אישרה את העסקה, ובלבד שבחברה ציבורית מתקיים האמור בסעיף 267א(ב)(1) או (2) ;

(3) על אף הוראות פסקה (2), בחברה, למעט חברה נכדה ציבורית כהגדרתה בסעיף 267א(ג), ועדת התגמול ולאחריה הדירקטוריון רשאים, במקרים מיוחדים, לאשר עסקה כאמור באותה פסקה גם אם האסיפה הכללית התנגדה לאישור העסקה, ובלבד שוועדת התגמול ולאחריה הדירקטוריון החליטו על כך, על יסוד נימוקים מפורטים, לאחר שדנו מחדש בעסקה ובחנו בדיון כאמור, בין השאר, את התנגדות האסיפה הכללית.

(1ג) (1) עסקה של חברה ציבורית או חברה פרטית שהיא חברת איגרות חוב, עם המנהל הכללי של החברה, שמתקיים בה האמור בסעיף (2)270, טעונה אישור של אלה בסדר הזה :

(א) ועדת התגמול ;

(ב) הדירקטוריון ;

(ג) האסיפה הכללית, ובלבד שבחברה ציבורית מתקיים האמור בסעיף 267א(ב)(1) או (2) ; לענין אישור האסיפה הכללית לפי פסקת משנה זו, יחולו הוראות סעיף קטן (ג)(3) ;

(2) אישור ועדת התגמול ואישור הדירקטוריון כאמור בפסקה (1) יהיו בהתאם למדיניות התגמול, ואולם ועדת התגמול ולאחריה הדירקטוריון רשאים, במקרים מיוחדים, לאשר את העסקה שלא בהתאם למדיניות כאמור, ובלבד שמתקיים האמור בסעיף קטן (ג)(2)א ; אין באמור בסעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות פסקה (1)ג(1) ;

(3) על אף הוראות פסקה (1)ג(1), ועדת התגמול רשאית לפטור מאישור האסיפה הכללית עסקה עם מי שמועמד לכהן כמנהל כללי של החברה שמתקיים לגביו האמור בסעיף 240ב, אם מצאה, על יסוד נימוקים שפירטה, כי הבאת העסקה לאישור

האסיפה הכללית תסכל את ההתקשרות, ובלבד שהעסקה תואמת את מדיניות התגמול.

(ד) על אף האמור בסעיפים קטנים (א), (ג) ו-(ג1), עסקה שמתקיים בה האמור בסעיף 270(2) והיא שינוי של עסקה קיימת, טעונה אישור של ועדת ביקורת או ועדת תגמול, לפני העניין, בלבד, אם הוועדה האמורה אישרה כי השינוי בתנאי העסקה אינו מהותי ביחס לעסקה הקיימת.